

Hogeschool Leiden

**Onderwijs- en examenregeling 2015-2016
van de voltijd Bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening**

CROHO-nummer 34 616

Graad: Bachelor of Social Work

De Onderwijs- en examenregeling (OER) van een opleiding is onderdeel van het opleidingsspecifieke deel van het Studentenstatuut van Hogeschool Leiden en gebaseerd op artikel 7.13 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Het algemene en voor alle bacheloropleidingen geldende gedeelte van deze OER is vastgesteld door het College van Bestuur op 5 februari 2015 na instemming van de Gezamenlijke Vergadering op 2 februari 2015.

Het opleidingsspecifieke gedeelte van deze OER voor de bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening is door het College van Bestuur vastgesteld op 2 september 2015 na advies van de opleidingscommissie uitgebracht op 21 mei 2015 en na instemming van de Gezamenlijke Vergadering op 31 augustus 2015.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Algemeen	4
Artikel 1.1 Begripsbepalingen	4
Artikel 1.2 Reikwijdte van de regeling	7
Artikel 1.3 Vaststelling en wijziging van de regeling	8
Hoofdstuk 2 Vooropleiding, Toelatingseisen en Vrijstellingen	9
Artikel 2.1 Vooropleidingseisen	9
Artikel 2.2 Buitenlandse vooropleiding	10
Artikel 2.3 Eisen werkkring deeltijd	11
Artikel 2.4 Toelatingsonderzoek	11
Artikel 2.5 Toelating duaal onderwijs, eisen werkkring	12
Artikel 2.6 Toelating, overige inschrijfvoorwaarden en uitschrijven	12
Artikel 2.7 Geen toelating op grond van ongeschiktheid	12
Hoofdstuk 3 Onderwijsprogramma	13
Artikel 3.1 Doelstelling van de opleiding	13
Artikel 3.2 Inrichting van de opleiding	13
Artikel 3.3 Samenstelling van de propedeutische fase	13
Artikel 3.4 Samenstelling van de postpropedeutische fase	14
Artikel 3.5 Samenstelling associate-degreeprogramma	14
Artikel 3.6 Minor	14
Artikel 3.7 Honoursprogramma Hogeschool Leiden	14
Artikel 3.8 Algemene bepalingen over het onderwijsprogramma	15
Artikel 3.9 Auteursrecht studenten	15
Artikel 3.10 Studenten met een functiebeperking	15
Artikel 3.11 Studenten die topsport beoefenen	16
Hoofdstuk 4 Examens en getuigschriften	18
Artikel 4.1 De examens van de opleiding	18
Artikel 4.2 Toekenning graden	18
Artikel 4.3 Getuigschriften	18
Artikel 4.4 Afgifte getuigschriften	19
Artikel 4.5 Verklaring bij vertrek	20
Hoofdstuk 5 Toetsing en beoordeling	21
Artikel 5.1 Toetsing binnen de opleiding	21
Artikel 5.2 Frequentie van toetsing, toetsrooster en toetsregels	21
Artikel 5.3 Mondelinge toetsing	22
Artikel 5.4 Volgorde van toetsen en tentamens	22
Artikel 5.5 Vrijstelling van het afleggen van toetsen en tentamens	23
Artikel 5.6 Beoordeling van toetsen/tentamens, toekenning van studiepunten (EC)	24
Artikel 5.7 Geldigheidsduur van beoordelingen	25
Artikel 5.8 Registratie en bekendmaking van gekregen beoordelingen en behaalde studiepunten (EC)	25
Artikel 5.9 Inzage en bewaring	26
Artikel 5.10 Onregelmatigheden, fraude en plagiaat	26
Hoofdstuk 6 Studieloopbaanbegeleiding en studieadvies	29
Artikel 6.1 Studieloopbaanbegeleiding	29
Artikel 6.2 Studieadvies	29
Artikel 6.3 Bindend studieadvies	29
Artikel 6.4 Voorwaarden bindend studieadvies	30
Artikel 6.5 Doorstroom van propedeutische fase naar postpropedeutische fase	32
Artikel 6.6 Verwijzing in de postpropedeutische fase	32

Hoofdstuk 7 Examencommissie	33
Artikel 7.1 Instelling examencommissie, benoeming examinatoren	33
Artikel 7.2 Taken en bevoegdheden examencommissie	34
Artikel 7.3 Samenstelling, verzoeken aan en beslissingen van examencommissie	35
Hoofdstuk 8 Rechtsbescherming	36
Artikel 8.1 herziening [vervallen !]	36
Artikel 8.2 Rechtsbeschermingsmogelijkheden	36
Hoofdstuk 9 Slot- en invoeringsbepalingen	37
Artikel 9.1 Onvoorziene gevallen	37
Artikel 9.2 Overgangsbepalingen	37
Artikel 9.3 Bekendmaking van de regeling	37
Artikel 9.4 Citeertitel, inwerkingtreding	37
<u>BIJLAGEN</u>	
Bijlage A Competenties van de opleiding	38
Bijlage B Onderwijsprogramma's (post)propedeutische fase	43
Bijlage C Keuzedeel: aanbod opleidingsminoren, onderwijsprogramma en eisen per minor, rol examencommissie m.b.t. minoren	55
Bijlage D Regels met betrekking tot horen door de examencommissie	61
Bijlage E Regels met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens toetsen en tentamens	64
Bijlage F Overgangsregeling	66

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN

ARTIKEL 1.1 BEGRIPSBEPALINGEN

In deze regeling wordt verstaan onder:

- **afstudeerrichting**: specialisatie binnen de opleiding als bedoeld in artikel 7.13 van de WHW, niet zijnde een associate-degreeprogramma of een minor. Dit deel van de bacheloropleiding draagt bij aan de generieke of specifieke competenties van de opleiding, gericht op verdieping in een bepaalde richting van de opleiding of het werkveld;
- **Awb**: Algemene wet bestuursrecht;
- **associate-degreeprogramma**: programma als bedoeld in artikel 7.8a van de WHW met een studielast van ten minste 120 studiepunten. Een associate-degree is een tussenniveau in het hoger beroepsonderwijs tussen mbo niveau 4 en hbo-bachelor;
- **beoordeling**: de vaststelling door een examinerator in welke mate de student of extraneus heeft voldaan aan de eisen die voor een bepaalde onderwijseenheid of bepaald onderdeel daarvan zijn geformuleerd;
- **bindend studieadvies (BSA)**: studieadvies, waaraan een bindende afwijzing als bedoeld in artikel 7.8b, derde lid, van de WHW, is verbonden voor de betreffende opleiding, dan wel voor de opleidingen waarmee de betreffende opleiding een gemeenschappelijke propedeuse heeft;
- **college van beroep voor de examens**: college van beroep voor de examens, bedoeld in artikel 7.60 tot en met 7.63 van de WHW en artikel 8.17 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden. Bij dit college kunnen studenten in beroep gaan tegen onder andere beslissingen van de examencommissie of een examinerator;
- **College van Bestuur**: bestuur van de Stichting Hogeschool Leiden, tevens instellingsbestuur van Hogeschool Leiden;
- **competentie**: een integraal geheel van beroepskennis, -houding en -vaardigheden dat nodig is om binnen relevante beroepscontexten adequaat te kunnen functioneren;
- **contactuur**: klokuur waarop onderwijs geroosterd is onder begeleiding van een docent, of een klokuur waarop een toets of tentamen geroosterd is;
- **cluster**: organisatorische eenheid van Hogeschool Leiden bestaande uit meerdere opleidingen waarbinnen tevens contractactiviteiten en onderzoek plaatsvinden;
- **CROHO**: Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs, waarin alle opleidingen zijn vermeld, die, indien met goed gevolg zijn afgelegd, een officieel getuigschrift in de zin van de WHW opleveren met de daarbij behorende graad (Associate degree, Bachelor of Master);
- **deeltijdse opleiding**: opleiding die zodanig is ingericht dat rekening is gehouden met de mogelijkheid dat de student ook in beslag kan worden genomen door andere werkzaamheden dan onderwijsactiviteiten;
- **duale opleiding**: opleiding die zo is ingericht dat het volgen van het onderwijs gedurende één of meerdere periodes wordt afgewisseld met beroepsuitoefening in verband met dat onderwijs. De opleiding bestaat uit een onderwijs- en een beroepsuitoefeningsdeel, waarbij het beroepsuitoefeningsdeel onderdeel is van het studieprogramma van de opleiding, zoals opgenomen in de bijlagen;
- **DUO**: Dienst Uitvoering Onderwijs;
- **eindkwalificaties**: competenties en kwalificaties waarover een student moet beschikken wanneer de student de opleiding met goed gevolg heeft afgerond;
- **ELO**: elektronische leeromgeving/ beveiligd netwerk binnen de hogeschool waarop informatie met betrekking tot de opleiding te vinden is;
- **European Credit (EC) / studiepunt**: de eenheid voor de berekening van de studielast als bedoeld in artikel 7.4 van de WHW waarbij 1 studiepunt (EC) gelijk is aan 28 uren studie. Studiepunten worden toegekend, indien het tentamen van de onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd;
- **EVC**: erkenning van eerder verworven competenties;

- **EVC-procedure:** procedure die wordt uitgevoerd door een door Hogeschool Leiden erkende organisatie, niet zijnde een opleiding of een examencommissie van Hogeschool Leiden zelf, om op basis van deugdelijk onderzoek te komen tot erkenning van eerder verworven competenties en het waarderen van kennis en vaardigheden die buiten het onderwijs zijn opgedaan, van een persoon die niet als student of extraneus bij de opleiding is ingeschreven;
- **examen:** het geheel van de met goed gevolg afgelegde tentamens van de tot een opleiding, een associate-degreeprogramma of een propedeutische fase van een opleiding behorende onderwijseenheden. Het examen kan tevens een aanvullend onderzoek omvatten dat door de examencommissie zelf wordt verricht;
- **examencommissie:** commissie van personen als bedoeld in artikel 7.12 van de WHW;
- **examinator:** degene die ingevolge artikel 7.12c WHW door de examencommissie is aangewezen voor het afnemen van één of meer tentamens of onderdelen daarvan en het vaststellen van de uitslag daarvan, niet zijnde een student of extraneus;
- **extraneus:** degene die door de instelling is ingeschreven als extraneus als bedoeld in de artikelen 7.32 en 7.36 van de WHW voor een opleiding die voltijds of deeltijds is ingericht;
- **fraude:** elk handelen of nalaten, waarvan een student wist of behoorde te weten, dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over iemands kennis, inzicht, vaardigheden, competenties, (beroeps)houding, reflectie bij het vaststellen van de uitslag van tentamens of onderdelen daarvan geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt.
- **functiebeperking:** alle aandoeningen die chronisch van aard zijn en tot studievertraging (kunnen) leiden. Aandoeningen als een motorische of zintuiglijke handicap, psychische belemmeringen, een spraakstoornis, dyslexie, dyscalculie, een autismespectrumstoornis, AD(H)D en chronische ziekten mede daaronder begrepen;
- **getuigschrift:** het getuigschrift, inclusief bijlage (cijferlijst), en indien van toepassing een supplement;
- **gezamenlijke afstudeerrichting:** afstudeerrichting als bedoeld in artikel 7.3c van de WHW die door de hogeschool en een of meerdere Nederlandse of buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs gezamenlijk wordt verzorgd;
- **gezamenlijke opleiding:** opleiding als bedoeld in artikel 7.3c van de WHW die door de hogeschool en een of meerdere Nederlandse of buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs gezamenlijk wordt verzorgd;
- **Gezamenlijke Vergadering:** gezamenlijke vergadering als bedoeld in artikel 10.16b van de WHW, waarin leden van de ondernemingsraad en de studentenraad gezamenlijke medezeggenschap uitoefenen;
- **hogeschool:** Hogeschool Leiden;
- **intranet:** beveiligd netwerk binnen de hogeschool waarop hogeschoolbrede informatie te vinden is;
- **Loket Rechtsbescherming Hogeschool Leiden:** faciliteit als bedoeld in artikel 7.59a van de WHW waar alle beroepen, bezwaren en klachten in het kader van de rechtsbescherming van een student ingediend worden.
- **major:** dat deel van de bacheloropleiding met een studielast van 210 studiepunten (EC) dat bijdraagt aan de ontwikkeling van de competenties van de bacheloropleiding, opgenomen in bijlage A;
- **minor:** een samenhangend verdiepend, verbredend of doorstroom keuzeprogramma dat gevolgd wordt in de postpropedeutische fase van de bacheloropleiding, niet zijnde een afstudeerrichting, met een studielast van 15 EC of 30 EC, dat bijdraagt aan specifieke of generieke competenties. Het onderwijsprogramma van de minoren die de bacheloropleiding aanbiedt, is opgenomen in bijlage C;

- **NT2-diploma:** diploma van het officiële Staatsexamen Nederlands als tweede taal waarvan het programma II als richtlijn geldt voor de toelating tot het hoger onderwijs;
- **onderwijseenheid:** onderwijseenheid als bedoeld in artikel 7.3 van de WHW, die in samenhang met andere onderwijseenheden het onderwijsprogramma van de opleiding vormt en waaraan een tentamen is verbonden. Een onderwijseenheid kan betrekking hebben op een praktische oefening;
- **onderwijsmanager:** hoofd van een of meerdere opleidingen binnen een cluster van de hogeschool;
- **onderwijsprogramma:** het samenhangend geheel van onderwijseenheden dat verzorgd wordt door de opleiding die een student volgt;
- **onderwijsweek:** week waarin onderwijsactiviteiten zijn geprogrammeerd, waaronder tevens begrepen: tentamens en toetsen;
- **onregelmatigheid:** het zich niet houden door de student aan de regels voor goede gang van zaken bij toetsing en tentaminering, opgenomen in bijlage E, dan wel het schuldig maken aan fraude of plagiaat;
- **opleiding:** bacheloropleiding als bedoeld in artikel 7.3a, tweede lid, onder a, van de WHW;
- **opleidingscommissie:** adviescommissie als bedoeld in artikel 10.3c van de WHW;
- **plagiaat:** het nagenoeg letterlijk overnemen van delen van andermans werk of ideeën, zonder aan te geven dat het andermans woorden zijn of zonder het vermelden van vindplaats van het stuk (diefstal van intellectueel eigendom);
- **postpropedeuse:** fase van de opleiding direct volgend op de propedeuse;
- **praktische oefening:** onderwijseenheid als bedoeld in artikel 7.3, tweede lid, van de WHW, waarin de nadruk ligt op praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening en op de beroepsuitoefening in verband met het onderwijs in een duale opleiding, voor zover deze activiteiten onder begeleiding van de hogeschool plaatsvinden. Een praktische oefening kan worden vormgegeven in een project;
- **propedeuse:** propedeutische fase van de opleiding als bedoeld in artikel 7.8 van de WHW met een studielast van 60 studiepunten (EC) waaraan een propedeutisch getuigschrift is verbonden;
- **student:** degene die voor een opleiding als student als bedoeld in artikel 7.32 van de WHW door de hogeschool is ingeschreven;
- **Studentenstatuut Hogeschool Leiden:** statuut als bedoeld in artikel 7.59 van de WHW waarin de rechten en plichten van studenten staan vermeld. Het studentenstatuut bestaat uit een instellingsspecifiek en een opleidingsspecifiek deel;
- **studieadvies:** advies als bedoeld in artikel 7.8b van de WHW dat door de opleiding aan het eind van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van een opleiding aan de student over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de bacheloropleiding wordt uitgereikt. Naast het advies aan het eind van het eerste jaar van inschrijving kan een studieadvies worden uitgebracht aan de student zolang het propedeutisch examen niet is behaald. Aan dit advies kan een bindende afwijzing (een bindend studieadvies) verbonden zijn;
- **studiejaar:** het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daaropvolgende jaar. De studielast van een studiejaar bedraagt 60 studiepunten (EC) oftewel 1680 uren studie;
- **studieloopbaanbegeleider:** degene die namens de opleiding is aangewezen om studieloopbaanbegeleiding voor studenten te verzorgen;
- **studieloopbaanbegeleiding:** de studiebegeleiding van de student waarbij aandacht is voor de studie, keuze- en planningsprocessen, gericht op een effectieve studievoortgang;
- **studiepunt / European Credit (EC):** de eenheid voor de berekening van de studielast als bedoeld in artikel 7.4 van de WHW, waarbij 1 studiepunt (EC) gelijk

is aan 28 uren studie. Studiepunten worden toegekend, indien het tentamen van de onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd;

- **supplement bij getuigschrift:** document, bedoeld in artikel 7.11 van de WHW, dat voldoet aan het Europees vastgesteld format, dat wordt toegevoegd aan het getuigschrift, met uitzondering van een propedeutisch getuigschrift en een getuigschrift van een associate-degreeprogramma, en waarin staat vermeld: de aard, het niveau, de context, de inhoud en de status van de opleiding;
- **tentamen:** een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van een student waarvan de uitkomst als beoordeling door een examinerator wordt vastgesteld en dat de afsluiting vormt van een onderwijseenheid. Een tentamen kan bestaan uit een of meerdere toetsen;
- **toets:** onderdeel van een tentamen. Aan een toets wordt een beoordeling door een examinerator verbonden en wordt beoordeeld of een student de benodigde kennis, bepaald inzicht, bepaalde vaardigheden of competenties bezit behorende bij een deel van een onderwijseenheid;
- **voltijdse opleiding:** opleiding die is ingericht zonder dat rekening is gehouden met het verrichten van andere werkzaamheden dan onderwijsactiviteiten;
- **vrijstelling:** vrijstelling voor het afleggen van één of meer toetsen of tentamens, dit ter beoordeling aan de examencommissie, op grond van eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, of op grond van buiten het hoger onderwijs opgedane kennis en vaardigheden, al dan niet aangetoond door middel van een EVC-procedure;
- **werkdagen:** maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van nationale feestdagen en roostervrije dagen;
- **WHW:** Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

ARTIKEL 1.2 REIKWIJDTE VAN DE REGELING

1. Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening verder te noemen: de opleiding.
2. Deze regeling is van toepassing op alle studenten die op enig moment gedurende de looptijd van deze regeling, studiejaar 2015-2016, zijn ingeschreven bij de opleiding, en op de personen die gedurende de looptijd van de regeling verzoeken om toegelaten te worden tot de opleiding. Tevens is deze regeling van toepassing op extraneï die op grond van hun inschrijving het recht hebben om deel te nemen aan een examen van de opleiding dan wel aan toetsen en tentamens daarvan.
3. Deze regeling is van toepassing op een gezamenlijke opleiding, indien de opleiding hiervan deel gaat uitmaken, tenzij in de overeenkomst die aan de gezamenlijke opleiding ten grondslag ligt anders is bepaald.
4. Indien binnen de opleiding een of meerdere gezamenlijke afstudeerrichtingen worden verzorgd, dan is deze regeling daarop onverkort van toepassing, tenzij in de overeenkomst die aan een gezamenlijke afstudeerrichting ten grondslag ligt anders is bepaald.
5. Indien binnen de opleiding een associate-degreeprogramma wordt verzorgd dan is deze regeling daarop onverkort van toepassing, voor zover in deze regeling niet specifiek iets anders is aangegeven.
Deze regeling is onverkort van toepassing op het associate-degreeprogramma, te weten: niet van toepassing.

6. Deze regeling dan wel een onderdeel daarvan kan van overeenkomstige toepassing worden verklaard op degene, niet zijnde een student of extraneus, die deelneemt aan onderdelen van de opleiding.

ARTIKEL 1.3 VASTSTELLING EN WIJZIGING VAN DE REGELING

1. Deze onderwijs- en examenregeling kent instellingsspecifieke en opleidingsspecifieke bepalingen.
2. De instellingsspecifieke bepalingen worden jaarlijks door het College van Bestuur vastgesteld, na instemming van de Gezamenlijke Vergadering -voor zover dit is vereist.
3. De opleidingsspecifieke bepalingen worden jaarlijks door het College van Bestuur voor de aanvang van het studiejaar vastgesteld. De onderwijsmanager is verantwoordelijk voor het opstellen van de opleidingsspecifieke bepalingen. Vaststelling gebeurt niet eerder dan nadat de opleidingscommissie een advies aan de onderwijsmanager heeft uitgebracht en na instemming van de Gezamenlijke Vergadering -voor zover dit is vereist. Het is niet toegestaan de instellingsspecifieke bepalingen te wijzigen, tenzij het College van Bestuur hiervoor na een gemotiveerd verzoek van de onderwijsmanager toestemming heeft gegeven.
4. Het wijzigen van deze regeling gedurende het studiejaar vindt uitsluitend plaats onder voorwaarde dat de belangen van de betrokken studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad. Daarbij kan voor een overgangsregeling worden gekozen.
5. Voor het wijzigen van deze regeling dient de procedure, bedoeld in het tweede lid, dan wel het derde lid, te worden gevolgd afhankelijk van het feit of het gaat om een instellingsspecifieke of opleidingsspecifieke wijziging.
6. Indien door tussentijdse wijziging(en) van deze regeling de belangen van een student (kunnen) worden geschaad, kan deze student een gemotiveerd verzoek indienen bij de examencommissie tegen toepassing van de desbetreffende wijziging van de regeling. Na onderzoek van de examencommissie volgt er een gemotiveerde uitspraak waarbij aandacht wordt besteed aan de afweging van het individuele belang van de student en het belang van de kwaliteit van de opleiding alsmede de beroepsmogelijkheid voor de student.

HOOFDSTUK 2: VOOROPLEIDING, TOELATINGSEISEN EN VRIJSTELLINGEN

ARTIKEL 2.1 VOOROPLEIDINGSEISEN

1. De volgende diploma's van middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) geven toegang tot de opleiding:
 - a. diploma mbo niveau 4: alle domeinen;
 - b. diploma havo, alle profielen;
 - c. diploma vwo, alle profielen.
2. Een aanstaande student die niet aan de nadere vooropleidingseisen (7.25 van de WHW) voldoet, dat wil zeggen: dat hij niet het juiste profiel heeft of dat hij binnen een profiel niet het juiste vak (bedoeld in het eerste lid) heeft gevolgd; kan worden toegelaten tot de opleiding wanneer in een onderzoek voor aanvang van de opleiding is vastgesteld dat hij aan inhoudelijk vergelijkbare eisen heeft voldaan. De eisen waaraan een student blijkens het onderzoek moet voldoen zijn: niet van toepassing.
- 2a. Niet van toepassing
3. Niet van toepassing
4. De bezitters van een diploma havo of vwo zonder profielaanduiding als bedoeld in het eerste lid, hebben de mogelijkheid toegelaten te worden tot de opleiding. Voormelde studenten dienen te voldoen aan eventuele nadere vooropleidingseisen, bedoeld in het eerste en tweede lid, eventuele aanvullende eisen, bedoeld in het derde lid, en eventuele eisen aan de werkkring deeltijd, bedoeld in artikel 2.3. Niet van toepassing.
5. Een getuigschrift van een propedeuse of afsluitend examen van een hbo- of wo-opleiding geeft recht op inschrijving voor een bacheloropleiding aan een hogeschool. Studenten dienen wel te voldoen aan eventuele (bijzondere) nadere vooropleidingseisen en eventuele aanvullende eisen, zoals bedoeld in de overige leden van dit artikel. Bovendien kunnen eisen gelden ten aanzien van de werkkring deeltijd bedoeld, zoals bedoeld in artikel 2.3.
6. Degene die beschikt over een al dan niet in Nederland afgegeven diploma dat op grond van een ministeriële regeling is aangemerkt als ten minste gelijkwaardig aan een diploma als bedoeld in het eerste lid, is toelaatbaar, mits (indien van toepassing) tevens wordt voldaan aan de eisen met betrekking tot het vakkenpakket en het bepaalde in het vierde lid en, ingeval sprake is van een buitenlands diploma, degene tevens blijkt geeft conform de eisen in artikel 2.2, vierde tot en met zesde lid, van een zodanig niveau van schriftelijke en mondelinge beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, dat hij in staat geacht kan worden het onderwijs goed te volgen. Deze persoon dient aan te tonen dat Nederlands voldoende wordt beheerst door middel van het hebben behaald van het staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT2) programma II.
7. Voor de personen, bedoeld in het vierde tot en met zesde lid, zijn het onderzoek en de eisen bedoeld in het tweede lid van overeenkomstige toepassing. De examencommissie stelt, namens het College van Bestuur, vast of aan de eisen is voldaan voordat de student ingeschreven kan worden. Het onderzoek ziet er als volgt uit en informatie hierover is tevens te vinden op: niet van toepassing.

ARTIKEL 2.2 BUITENLANDSE VOOROPLEIDING

1. Wanneer een aanstaande student een buitenlandse vooropleiding, niet zijnde een buitenlands diploma als bedoeld in artikel 2.1, zesde lid, heeft en toelating tot de opleiding vraagt, stelt de examencommissie vast met welke Nederlandse vooropleiding de buitenlandse vooropleiding gelijkwaardig gesteld kan worden.
2. Degene, bedoeld in het eerste lid, is toelaatbaar, indien:
 - a. de buitenlandse vooropleiding ten minste gelijkwaardig is aan een Nederlandse vooropleiding die toegang tot de opleiding zou geven; en
 - b. hij/zij tevens blijkt geeft van een zodanig niveau van schriftelijke en mondelinge beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, dat hij/zij in staat geacht wordt om het onderwijs goed te volgen.
3. Een buitenlandse vooropleiding wordt geacht gelijkwaardig te zijn aan die genoemd in artikel 2.1, eerste lid, indien de bedoelde vooropleiding toegang geeft tot het wetenschappelijk of hoger onderwijs in het land dat het Verdrag inzake de erkenning van kwalificaties betreffende hoger onderwijs in de Europese regio (Trb. 2002, 137) heeft geratificeerd, vorenstaande onverminderd de bevoegdheid van de examencommissie om namens het College van Bestuur aan te tonen dat er een aanzienlijk verschil bestaat tussen de algemene eisen betreffende de toegang op het grondgebied van het bedoelde land en de eisen gesteld in artikel 2.1, eerste en vierde lid. Is niet voldaan aan de eisen met betrekking tot het vakkenpakket, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, dan is de procedure, bedoeld in artikel 2.1, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Voor onderwijs gegeven in het Nederlands wordt voldoende beheersing van de taal aangetoond door het behalen van het staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT2), programma II. Meer informatie hierover is te vinden op: [hsleiden.nl/inschrijven/buitenlandse studenten](http://hsleiden.nl/inschrijven/buitenlandse-studenten).
5. Voor onderwijs gegeven in het Engels wordt voldoende beheersing van deze taal aangetoond, indien de student voldoet aan de eisen daartoe gesteld in de "Gedragcode Internationale Student in het Hoger Onderwijs", te vinden op <http://www.internationalstudy.nl/pagina/gedragcode-en-reglementen>.
6. Het bewijsstuk waarmee voldoende beheersing van de Nederlandse of Engelse taal wordt aangetoond, mag op het moment van eerste inschrijving voor de opleiding niet ouder zijn dan 24 maanden.
7. Buitenlandse studenten die niet de Nederlandse nationaliteit hebben en die 18 jaar of ouder zijn op de eerste dag waarop de opleiding begint waarvoor voor de eerste maal om inschrijving wordt verzocht, moeten op die dag rechtmatig verblijf houden in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.
8. Voor buitenlandse studenten met een verblijfsvergunning voor studie geldt de eis dat ze jaarlijks minimaal 50%² van de studiepunten van het betreffende studiejaar behaald moeten hebben. Bij een lagere score zal hiervan een melding aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) worden gedaan, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden waardoor de student niet aan zijn verplichtingen heeft kunnen voldoen. Per opleiding kan een dergelijke melding eenmaal achterwege blijven.

² Zie daarvoor [IND/modern migratiebeleid](#)

ARTIKEL 2.3 EISEN WERKCRING DEELTIJD

Niet van toepassing

ARTIKEL 2.4 TOELATINGSONDERZOEK

1. Een persoon van 21 jaar of ouder die niet voldoet aan de vooropleidingseisen bedoeld in artikel 2.1 en niet hiervan is vrijgesteld, kan in aanmerking komen voor het afleggen van een toelatingsonderzoek (colloquium doctum, artikel 7.29 WHW). Dat toelatingsonderzoek wordt afgenomen door een door het College van Bestuur aangewezen commissie. Indien voormeld persoon door middel van het onderzoek heeft blijk gegeven van geschiktheid voor het desbetreffende onderwijs en van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het voldoende kunnen volgen van dat onderwijs, kan de examencommissie, namens het College van Bestuur, deze persoon vrijstellen van voormelde vooropleidingseisen.
2. Deelname aan het toelatingsonderzoek is alleen mogelijk als de leeftijd van 21 jaar is bereikt op het moment van het eerste jaar van inschrijving bij de opleiding.
3. De examencommissie kan, namens het College van Bestuur, in individuele gevallen besluiten ontheffing te verlenen van de leeftijdsgrens van 21 jaar, indien:
 - a. betrokkene in het bezit is van een buitenlands diploma dat in eigen land toegang geeft tot een instelling voor hoger onderwijs; of
 - b. in bijzondere gevallen geen diploma kan worden overgelegd.
4. Het toelatingsonderzoek zoals bedoeld in dit artikel heeft ten doel vast te stellen of de kandidaat blijk geeft van geschiktheid voor het onderwijs van de opleiding en van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het succesvol kunnen deelnemen aan het onderwijs van de opleiding. Bij het toelatingsonderzoek moet de student voldoen aan de volgende eisen. De student geeft blijk van landelijk gemiddelde resultaten van personen op havo 5 niveau op de capaciteiten: woordenlijst, taalgebruik, woordbeeld, denken met woorden, denken met getallen, denken met figuren en ruimtelijk inzicht: alles met een score 4 of hoger.
5. De procedure van het onderzoek of aan de gestelde eis(en) is voldaan, ziet er als volgt uit: Er wordt een capaciteitentest uitgevoerd door AOB Compaz (voorheen de Geldergroep). Het onderzoek bestaat uit een aantal testen die inzicht geven in het leervermogen op het niveau dat vereist wordt in artikel 2.1.1. Op basis van het onderzoek beslist de examencommissie, namens het College van bestuur, of aan de eisen is voldaan zodat de student toch ingeschreven kan worden. Zie ook <http://www.hsleiden.nl/mwd/Inschrijven/toelating>

Op basis van het onderzoek beslist de examencommissie, namens het College van Bestuur, of aan de eisen, bedoeld in het derde lid, is voldaan zodat de student toch ingeschreven kan worden.
6. De examencommissie verstrekt aan de betrokkene die na het toelatingsonderzoek wordt afgewezen dan wel toegelaten, een schriftelijke verklaring ter bevestiging van de uitkomst van het toelatingsonderzoek. Deze verklaring heeft een geldigheidsduur van 24 maanden, gerekend vanaf de datum van ondertekening. Bij toelating tot de opleiding wordt een kopie van dit document door de examencommissie toegevoegd aan het dossier van de student.
7. De persoon zoals bedoeld in de eerste volzin van het eerste lid is ervoor verantwoordelijk dat de in de vorige leden van dit artikel bedoelde documenten (in het bijzonder de uitslag van het onderzoek zoals bedoeld in het vierde lid) op

juiste wijze en tijdig bij de bevoegde instanties of organen (bijvoorbeeld: de examencommissie of de opleidingsmanager) terechtkomen.

Artikel 2.5 TOELATING DUAAL ONDERWIJS, EISEN WERKCRING

Niet van toepassing.

ARTIKEL 2.6 TOELATING, OVERIGE INSCHRIJFVOORWAARDEN EN UITSCHRIJVEN

1. Indien een aankomend student voldoet aan de eisen voor toelating tot de opleiding, opgenomen in dit hoofdstuk, dan leidt dit alleen tot een inschrijving voor de opleiding als student of extraneus, indien ook aan alle overige inschrijfvoorwaarden van Hogeschool Leiden wordt voldaan. De (inschrijf- en uitschrijf)voorwaarden alsmede de procedure tot inschrijving en uitschrijving bij de hogeschool zijn opgenomen in de Inschrijfregeling Hogeschool Leiden, te raadplegen via www.hsleiden.nl
2. Een besluit van de examencommissie, namens het College van Bestuur, om een persoon op basis van de bijzondere mogelijkheden van dit hoofdstuk toe te laten tot de opleiding, leidt alleen tot inschrijving als student of extraneus, indien ook aan alle overige inschrijfvoorwaarden van Hogeschool Leiden wordt voldaan. Deze voorwaarden alsmede de procedure tot inschrijving bij de hogeschool zijn opgenomen in de Inschrijfregeling Hogeschool Leiden, te raadplegen via www.hsleiden.nl

ARTIKEL 2.7 GEEN TOELATING OP GROND VAN ONGESCHIKTHEID

Indien de examencommissie kennis heeft van gedragingen of uitlatingen van degene die tot de opleiding wil worden toegelaten die blijk geven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meerdere beroepen waartoe de opleiding opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening, dan kan de examencommissie conform de procedure, bedoeld in artikel 3.16 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden, een beargumenteerd advies aan het College van Bestuur geven met het verzoek de inschrijving van de betrokkene te weigeren dan wel te beëindigen. Een dergelijk advies kan tevens door de clusterdirecteur of onderwijsmanager of in gezamenlijkheid worden uitgebracht. Het College van Bestuur volgt de procedure conform artikel 3.16 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden en kan in bijzondere gevallen en na zorgvuldige afweging van de betrokken belangen besluiten de inschrijving van de betrokkene te weigeren dan wel te beëindigen.

HOOFDSTUK 3: ONDERWIJSPROGRAMMA

ARTIKEL 3.1 DOELSTELLING VAN DE OPLEIDING

1. Met de opleiding wordt beoogd de student een zodanig samenhangende verzameling van kennis, houding en vaardigheden bij te brengen op het terrein van: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening dat de student na het afronden van de opleiding in staat is tot professionele uitvoering van taken die afgeleid zijn van het competentieprofiel (eindkwalificaties) van de opleiding en hij in aanmerking komt voor een eventuele voortgezette opleiding. Na afronden van de opleiding moet de student als beginnend beroepsbeoefenaar zelfstandig en met een kritische instelling op hbo-bachelorniveau kunnen werken.
2. De competenties waartoe de opleiding opleidt, zijn opgenomen in bijlage A van deze OER.

ARTIKEL 3.2 INRICHTING VAN DE OPLEIDING

1. De volledige bacheloropleiding heeft een studielast van 240 studiepunten (EC), waarvan 60 studiepunten (EC) behoren tot de propedeutische fase en 180 studiepunten (EC) behoren tot de postpropedeutische fase.
2. De opleiding bestaat uit een samenhangend geheel van onderwijseenheden, die elk met een tentamen worden afgesloten. Aan onderwijseenheden worden hele studiepunten toegekend.
3. De opleiding is voltijds ingericht.
4. Niet van toepassing.

ARTIKEL 3.3 SAMENSTELLING VAN DE PROPEDEUTISCHE FASE

1. De opleiding heeft een propedeutische fase, met een omvang van 60 studiepunten (EC), die wordt afgesloten met een propedeutisch examen. De propedeutische fase heeft drie doelstellingen: oriëntatie, verwijzing en selectie, zoals bedoeld in artikel 7.8 WHW.
2. De propedeutische fase van de opleiding omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in bijlage B van deze OER, waarbij wordt vermeld: de gedefinieerde en de minimaal te realiseren studielast per onderwijseenheid (in totaal 60 studiepunten/EC), de wijze van toetsing/tentaminering per onderwijseenheid, de code van de onderwijseenheid, alsmede de periode waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden.
3. In de propedeutische fase van een opleiding zijn per week minimaal 12 contacturen geprogrammeerd.

ARTIKEL 3.4 SAMENSTELLING VAN DE POSTPROPEDEUTISCHE FASE (HOOFDFASE)

1. De postpropedeutische fase van de opleiding omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in bijlage B van deze OER, waarbij wordt vermeld de gedefinieerde en de minimaal te realiseren studielast per onderwijseenheid (in totaal minimaal 180 studiepunten: EC), de wijze van toetsing/tentaminering per onderwijseenheid, de code van de onderwijseenheid alsmede de periode waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden.
2. In bijlage B worden tevens de onderwijseenheden beschreven behorende bij de aan de opleiding verbonden afstudeerrichtingen.

ARTIKEL 3.5 SAMENSTELLING ASSOCIATE-DEGREEPROGRAMMA

Niet van toepassing.

ARTIKEL 3.6 MINOR

1. Een minor heeft een omvang van 15 studiepunten (EC) of 30 studiepunten (EC) en maakt deel uit van de postpropedeutische fase van de opleiding.
2. Binnen Hogeschool Leiden is het aanbod van alle minoren te vinden op intranet (<https://intranet.hsleiden.nl/studenten> onder het kopje "minoren") en die webpagina toont tevens wanneer de inschrijving van de minoren start en op welke wijze de student zich kan inschrijven. Op voormelde webpagina zijn tevens de inschrijfprocedures en deadlines terug te vinden voor minoren voor Hogeschool Leiden.
Op internet zijn minoren terug te vinden die openstaan voor externe studenten, via www.kiesopmaat.nl
3. De student kan kiezen welke minor hij wil volgen, mits de student voldoet aan de toelatingseisen voor die minor en de student voor aanvang van die minor toestemming heeft van de examencommissie van zijn opleiding en, indien nodig, van de examencommissie van de opleiding die de minor aanbiedt. Indien de examencommissie besluit dat een student geen toestemming aan de examencommissie van zijn opleiding hoeft te vragen voor het volgen van bepaalde minoren, dan is dat besluit in bijlage C opgenomen.
4. In bijlage C van deze regeling wordt beschreven welke minoren een opleiding aanbiedt, waarbij ten minste wordt vermeld:
 - a. of het aanbieden van een bepaalde minor wel of niet gebonden is aan een minimum aantal deelnemers;
 - b. welke toelatingseisen voor een minor van toepassing zijn;
 - c. uit welke onderwijsonderdelen de minor bestaat, met inbegrip van het aantal studiepunten (EC) en de wijze van toetsing/tentaminering en herkansing van elke onderwijseenheid binnen de minor, de code van de onderwijseenheden alsmede de periode waarin de minor wordt verzorgd.
5. De student die een minor aan een andere onderwijsinstelling in het binnen- of buitenland (bijvoorbeeld via www.kiesopmaat.nl of Erasmus+) wil volgen, dient voor aanvang van de minor toestemming te vragen bij de examencommissie voor de invulling van de minorruimte in het examenprogramma. De examencommissie kan bepalen dat de student uit een lijst met vooraf samengestelde minoren dient te kiezen.
In bijlage C is de te volgen procedure voor studenten beschreven.
6. Voor deelname aan een minor dient de student de propedeuse behaald te hebben, tenzij de examencommissie toestemming geeft om een door de student voorgestelde minor te volgen. Aan de deelname van een minor kunnen extra toelatingseisen worden gesteld. Deze toelatingseisen worden vooraf bekend gemaakt aan de studenten.
7. De penvoerende opleiding van een minor draagt er zorg voor dat de informatie, bedoeld in het vierde lid, voor inschrijving voor de minor toegankelijk is voor alle mogelijk geïnteresseerde studenten.

ARTIKEL 3.7 HONOURSPROGRAMMA HOGESCHOOL LEIDEN

1. Door de instelling wordt aan daartoe geselecteerde studenten een interdisciplinair extracurriculair honoursprogramma aangeboden.

2. In het reglement Honoursprogramma Hogeschool Leiden worden de voorwaarden voor deelname aan het programma, de selectie en de opzet en inhoud van het programma beschreven. Het reglement is te raadplegen via: hsleiden.nl/honoursprogramma
3. Indien een student het honoursprogramma met goed gevolg heeft afgelegd, ontvangt de student een certificaat waarop ten minste de inhoud van het programma, de studielast en de resultaten van de student worden vermeld.

ARTIKEL 3.8 ALGEMENE BEPALINGEN OVER HET ONDERWIJSPROGRAMMA

1. Het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen in het Nederlands. In afwijking daarvan kan een andere taal worden gebezigd, indien:
 - a. het onderwijs betreft dat gegeven wordt door een anderstalige gastdocent;
 - b. de specifieke aard, de inrichting, de kwaliteit van het onderwijs of van een onderwijseenheid noodzaakt een andere taal te gebruiken, dan wel dat dit vanwege de herkomst van de studenten voor de hand ligt; of
 - c. het een minor betreft waarbij is vermeld dat deze minor in een andere taal wordt verzorgd.
2. In een opleiding die in het Nederlands wordt aangeboden, kan gebruik gemaakt worden van verplicht gestelde Engelstalige literatuur.

ARTIKEL 3.9 AUTEURSRECHT STUDENTEN

1. Het auteursrecht dat rust op werken die in het kader van de opleiding door studenten of extranei worden gemaakt, komen toe aan de student of extraneus, tenzij hiervan bij overeenkomst is afgeweken.
2. De instelling kan met de student of extraneus overeenkomen dat de instelling wordt vrijgesteld van de verplichtingen die uit het auteursrecht voortvloeien dan wel dat de naam van de instelling op producten wordt vermeld.
3. Onverminderd het tweede lid ontvangt de instelling een digitaal exemplaar van een afstudeeropdracht of afstudeeronderzoek dat door de instelling mag worden aangewend voor onderwijs- en publicatiedoeleinden. Hiervan kan bij (aanvullende) overeenkomst worden afgeweken, indien is afgesproken dat sprake is van een vertrouwelijke afstudeeropdracht of een vertrouwelijk afstudeeronderzoek.

ARTIKEL 3.10 STUDENTEN MET FUNCTIEBEPERKING

1. Studenten met een functiebeperking hebben op grond van wettelijke bepalingen (zoals artikel 7.13, tweede lid, onder m, WHW) recht op doeltreffende voorzieningen, tenzij deze voor de instelling een onevenredige belasting vormen.
2. Voorzieningen dienen er toe belemmeringen weg te nemen of te beperken, zodat de student de gelegenheid heeft om de studie succesvol te kunnen doorlopen. Voorzieningen dienen de zelfstandigheid en volwaardige participatie van de student zoveel mogelijk te bevorderen. De voorzieningen kunnen betrekking hebben op aanpassingen in het onderwijsprogramma (inclusief stages), studieroosters, toetsing/tentaminering, leermiddelen en andere onderwijsvoorzieningen. In totaal zijn er vier typen voorzieningen te onderscheiden:
 - materiele voorzieningen,
 - toets-/tentamineringsvoorzieningen,
 - onderwijsvoorzieningen,
 - financiële voorzieningen.

3. Een student die in aanmerking wil komen voor bepaalde voorzieningen, bedoeld in het tweede lid, dient zich hiervoor te melden bij de studentendecaan. De student is verantwoordelijk voor het indienen van het verzoek tot toekenning van voorzieningen als bedoeld in het tweede lid, bij de examencommissie of de onderwijsmanager. De student kan de studentendecaan toestemming geven het verzoek door te sturen naar de examencommissie of de onderwijsmanager.
4. De examencommissie beslist over verzoeken voor voorzieningen met betrekking tot het afleggen van toetsen en tentamens, dan wel aanpassingen in het onderwijsprogramma met in achtneming van de eisen die deze regeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verlenen van de graad, bedoeld in artikel 4.2. De onderwijsmanager beslist over de verzoeken voor de andere voorzieningen.
5. In de uitwerking van het Beleid Studeren met een Functiebeperking van Hogeschool Leiden wordt vastgelegd welke procedure een student moet volgen om voorzieningen als bedoeld in het tweede lid, aan te vragen. Het beleid Studeren met een Functiebeperking alsmede de uitwerking hiervan is te raadplegen via intranet: intranet.hsleiden.nl/boosa/hogeschoolbreed-beleid-vastgesteld/studeren-met-een-functiebeperking-sfb.-beleidsplan-2012-2016. Oriënterende informatie is tevens te vinden op internet: hsleiden.nl/studentenvoorzieningen/studeren-functiebeperking
6. Om voor een student tijdig voorzieningen voor het afleggen van toetsen en tentamens te kunnen realiseren, dient een verzoek uiterlijk 30 werkdagen voor aanvang van een tentamenperiode te zijn ingediend bij de examencommissie.
7. Op een verzoek om voorzieningen wordt door de examencommissie dan wel de onderwijsmanager beslist binnen 20 werkdagen na ontvangst van het verzoek en die beslissing wordt vervolgens direct aan de student bekend gemaakt. De termijn van 20 werkdagen kan redelijkerwijs worden verlengd indien een verzoek nader onderzoek vergt. In het geval het verzoek nader onderzoek vergt, wordt de student uitsluitend gegeven over wanneer een beslissing op zijn verzoek genomen wordt.
8. Indien is voldaan aan de vereisten van het zesde lid en aan de procedurele eisen van de overige leden, in het bijzonder het vijfde lid, dan mag de verlenging van de beslistermijn, zoals bedoeld in de tweede volzin van het zevende lid, er niet toe leiden dat een student een tentamengelegenheid mist. Leidt het verlengen van de beslistermijn (zoals bedoeld in het zevende lid) ertoe dat de beoogde tentamengelegenheid (zoals bedoeld in het zesde lid) wordt gemist, dan heeft de student recht op een extra tentamengelegenheid. Voormelde extra tentamengelegenheid dient binnen een redelijke termijn na de beoogde tentamengelegenheid te liggen.
9. Indien een student het verzoek indient bij de verkeerde partij dan zendt die partij het verzoek zo snel mogelijk naar de juiste partij, met kennisgeving daarvan aan de student.

ARTIKEL 3.11 STUDENTEN DIE TOPSPORT BEOEFENEN

1. Studenten die een topsport beoefenen en voldoen aan de criteria van Hogeschool Leiden kunnen in aanmerking komen voor voorzieningen. Zie daarvoor: <https://intranet.hsleiden.nl/boosa/studentendecanaat/studeren-en-topsport>
2. De examencommissie beslist over verzoeken voor voorzieningen met betrekking tot het afleggen van toetsen en tentamens, dan wel aanpassingen in het

onderwijsprogramma met in achtneming van de eisen die deze regeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verlenen van de graad, bedoeld in artikel 4.2. De onderwijsmanager beslist over de verzoeken voor de andere voorzieningen.

3. Een student die in aanmerking wil komen voor bepaalde voorzieningen, bedoeld in het tweede lid, dient zich voor een intakegesprek topsport te melden bij de studentendecaan. Bij het intakegesprek topsport is ook de studieloopbaanbegeleider van de student of de coördinator van het betreffende studiejaar aanwezig. In het intakegesprek topsport wordt de belasting op de studie door het beoefenen van de topsport in kaart gebracht. Besproken wordt welke voorzieningen de student zouden kunnen ondersteunen bij diens studie en de wijze waarop de student deze periodiek kan aanvragen.
4. Afhankelijk van de aard van de voorzieningen dient de student het verzoek in bij de examencommissie dan wel de onderwijsmanager, overeenkomstig het tweede lid. De student zorgt voor de benodigde bewijsvoering, zoals trainings- en wedstrijdschema's.
5. Op een verzoek als bedoeld in het vierde lid wordt door de examencommissie dan wel de onderwijsmanager beslist binnen 20 werkdagen na ontvangst, tenzij een verzoek nader onderzoek vergt. In dat geval wordt de student uitsluitend gegeven wanneer een beslissing wordt genomen.
6. Indien een student het verzoek indient bij de verkeerde partij, dan zendt die partij het verzoek zo snel mogelijk naar de juiste partij, met kennisgeving daarvan aan de student.

HOOFDSTUK 4: EXAMENS EN GETUIGSCHRIFTEN

ARTIKEL 4.1 DE EXAMENS VAN DE OPLEIDING

1. Het examen van de propedeuse, indien de opleiding die aanbiedt: het associate-degreeprogramma, of afsluitend examen van de opleiding is behaald zodra de student alle onderwijseenheden behorende tot de propedeuse, het associate-degreeprogramma of de opleiding, zoals opgenomen in bijlagen, al dan niet met een of meerdere vrijstellingen, heeft behaald.
2. Het afsluitend examen van de opleiding kan niet eerder worden behaald dan nadat het propedeutisch examen is behaald, dan wel vrijstelling is verleend voor het afleggen daarvan.
3. De examencommissie stelt de uitslag van het examen, bedoeld in het eerste lid, vast nadat de examencommissie heeft onderzocht of de student aan alle voor het betreffende examen geldende verplichtingen heeft voldaan. Voor het vaststellen van de uitslag van het examen kan de examencommissie slechts rekening houden met de resultaten die zijn behaald uiterlijk een 5 werkdagen voor de datum waarop de examencommissie de uitslag van het examen vaststelt. De datum die op het getuigschrift komt te staan (de formele datum van afstuderen), komt overeen met de datum van de dag van het afleggen van het laatst behaalde tentamen of de toets van een onderwijseenheid.
4. In afwijking van het eerste lid kan de examencommissie besluiten dat het examen tevens omvat een door haar zelf te verrichten afsluitend onderzoek, naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus.
5. Aan het begin van elk studiejaar stelt de voorzitter van de examencommissie de data vast waarop de uitslag van de examens, bedoeld in het derde lid, worden vastgesteld. Het vorenstaande met inachtneming van het derde en het vijfde lid.
6. Het vaststellen van de uitslag van het examen van de opleiding dan wel de propedeuse vindt in de regel eenmaal per maand plaats.
5. Het examen van de opleiding, of indien de opleiding die aanbiedt: het associate-degreeprogramma, wordt (worden) behaald met het predicaat "cum laude" (excellent), indien voldaan is aan alle hierna genoemde voorwaarden:
 - a. de student heeft elke onderwijseenheid van de post-propedeutische fase, die in een cijfer wordt uitgedrukt, afgesloten met een cijfer van ten minste 7,0 en
 - b. het gewogen gemiddelde van de beoordeling van alle onderwijseenheden van de post-propedeutische fase, die in een cijfer worden uitgedrukt, is ten minste het cijfer 8,0.

Artikel 4.2 TOEKENNING GRADEN

1. Het College van Bestuur verleent de graad Bachelor of Social Work, indien de examencommissie heeft vastgesteld dat het examen van de opleiding met goed gevolg is afgelegd.
2. Niet van toepassing.

ARTIKEL 4.3 GETUIGSCHRIFTEN

1. Het College van Bestuur stelt het model van de getuigschriften en de hierna genoemde bijlagen vast na overleg met de clusterdirecteuren en met

inachtneming van artikel 7.11 van de WHW. In ieder geval wordt op de getuigschriften vermeld:

- a. de naam van de opleiding en de instelling, zoals vermeld in het CROHO-register;
 - b. welke onderwijseenheden het examen omvatte (wordt vermeld in een bijlage);
 - c. in voorkomende gevallen welke minor is behaald;
 - d. in voorkomende gevallen welke bevoegdheid daaraan is verbonden;
 - e. welke graad door het College van Bestuur is verleend;
 - f. op welk tijdstip de opleiding voor het laatst is geaccrediteerd, dan wel de toets nieuwe opleiding met goed gevolg heeft ondergaan;
 - g. indien het een gezamenlijke opleiding of afstudeerrichting betreft, de naam van de instelling of instellingen die de bedoelde opleiding of afstudeerrichting mede heeft of hebben verzorgd.
2. In een bijlage bij het getuigschrift (de cijferlijst) worden de onderwijseenheden van het examen en de behaalde minor benoemd, waarbij tevens per onderwijseenheid de omvang in studiepunten (EC) en de behaalde beoordeling wordt vermeld. De beoordelingen dienen conform artikel 5.1, tweede lid, ook in de bijlage te zijn vermeld.
 3. Het getuigschrift en de bijlagen (de cijferlijsten) worden opgesteld in het Nederlands. Aan de student wordt per opleiding niet meer dan één getuigschrift uitgereikt.
 4. Aan het getuigschrift voor het examen van de opleiding wordt een supplement gevoegd dat tot doel heeft inzicht bieden in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het supplement bevat in ieder geval:
 - a. de naam van de opleiding en de instelling die de opleiding verzorgt;
 - b. een beschrijving van de inhoud van de opleiding, van de hogeschool en van het onderwijssysteem in Nederland;
 - c. de studielast van de opleiding.Het supplement wordt opgesteld in het Nederlands of in het Engels.

ARTIKEL 4.4 AFGIFTE GETUIGSCRIFTEN

1. De examencommissie stelt in samenspraak met de onderwijsmanager de data vast waarop de getuigschriften, bedoeld in dit hoofdstuk, in een openbare bijeenkomst georganiseerd door de opleiding worden uitgereikt.
2. Indien betrokkene niet wenst deel te nemen aan de openbare bijeenkomst tot uitreiking van het getuigschrift dan is het getuigschrift, met bijlage en het supplement, beschikbaar binnen 20 werkdagen na het vaststellen van de uitslag van het examen.
3. Een getuigschrift wordt niet uitgereikt op het moment dat een student niet ingeschreven stond op de door de examencommissie vastgestelde examendatum of indien de student het verschuldigde collegegeld van één of alle inschrijvingsjaren niet heeft betaald.
4. Voor zover uit de administratie van de instelling niet blijkt dat de student heeft voldaan aan de desbetreffende vereisten, overlegt de student bij zijn verzoek tot uitreiken van het getuigschrift de volgende stukken:
 - a. een bewijs van inschrijving voor het studiejaar waarin de examendatum zoals door de examencommissie vastgesteld en opgenomen op het getuigschrift ligt;

- b. een bewijs van betaling van het collegegeld van alle inschrijvingsjaren;
 - c. bewijzen van het behalen van onderwijseenheden.
5. Indien is voldaan aan het derde en vierde lid van dit artikel en artikel 4.1, in het bijzonder het eerste lid, dan reikt de examencommissie het getuigschrift uit ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd. Het getuigschrift wordt ondertekend door de (plaatsvervangend) voorzitter, de (plaatsvervangend) secretaris van de examencommissie en door de student.
6. Geen getuigschrift voor de propedeuse wordt uitgereikt aan degene die van de examencommissie vrijstelling heeft gekregen om deze fase van de opleiding te volgen.

ARTIKEL 4.5 VERKLARING BIJ VERTREK

Op verzoek van degene die een (of meer dan een) tentamen(s) met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in dit hoofdstuk van deze regeling kan worden uitgereikt, geeft de examencommissie een verklaring af waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door diegene met goed gevolg zijn afgelegd.

HOOFDSTUK 5: TOETSING EN BEOORDELING

ARTIKEL 5.1 TOETSING BINNEN DE OPLEIDING

1. Een tentamen ter afsluiting van een onderwijseenheid bestaat uit één of meerdere "toetsen". Elke toets omvat het door de examinerende te verrichten onderzoek naar de kennis, het inzicht, de competenties dan wel de vaardigheden alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.
2. Een toets wordt mondeling, schriftelijk of op andere wijze afgelegd. De wijze waarop wordt getoetst, wordt alvorens de onderwijseenheid aanvangt, per onderwijseenheid aangegeven in de bijlagen met de onderwijsprogramma's van de opleiding van deze regeling of door middel van een verwijzing naar een ander schriftelijk stuk waarin dat is opgenomen.
3. In bijzondere gevallen is slechts de examencommissie bevoegd om op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek te bepalen dat een toets op andere wijze dan in deze regeling opgenomen, wordt afgelegd. De examencommissie heeft een termijn van 20 werkdagen na ontvangst van het verzoek om te beslissen. Het is de verantwoordelijkheid van degene die het verzoek indient om dit tijdig te doen.
4. Waar in dit hoofdstuk het begrip "toets", al dan niet in samengestelde vorm, wordt gebruikt, wordt daarmee tevens bedoeld op een tentamen.

ARTIKEL 5.2 FREQUENTIE VAN TOETSING, TOETSROOSTER, TOETSREGELS

1. Tot het afleggen van een toets wordt tweemaal per studiejaar gelegenheid gegeven. In afwijking hiervan geldt voor deze opleiding het volgende:
 - a. Tot het afleggen van het tentamen van de onderwijseenheid Onderzoeksmethodologie IIIb wordt driemaal per studiejaar gelegenheid gegeven.

In bijzondere gevallen kan de examencommissie op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van een student beslissen om afwijkingen met betrekking tot het aantal gelegenheden voor een toets toe te staan. Aan deelname aan de toets kan de voorwaarde voor inschrijving voor de toets worden verbonden.

2. Het toetsrooster wordt onder verantwoordelijkheid van de onderwijsmanager, na overleg met de examencommissie bekendgemaakt via het rooster en uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang van het betreffende tentamen of de toets.
3. Voor elk tentamen en elke toets benoemt de examencommissie een of meerdere examinatoren die voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 7.1, achtste lid, van deze regeling.
4. Op elke toets zijn de regels met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens toetsen van toepassing, zoals opgenomen in bijlage E.
5. Indien een student of extraneus, die voor een toets in het voorgaande studiejaar (jaar "x - 1") een onvoldoende beoordeling heeft gekregen, in dit huidige studiejaar alsnog de betreffende toets wil afleggen, dan gelden de eisen uit deze regeling van dit huidige studiejaar (jaar "x") voor de toets, tenzij deze eisen ingrijpend gewijzigd zijn ten opzichte van het voorgaande studiejaar (jaar "x - 1") of de toets geen deel meer uitmaakt van het onderwijsprogramma in deze regeling. Zijn de eisen ingrijpend gewijzigd of maakt de toets geen deel meer uit van het onderwijsprogramma, dan krijgt de student de gelegenheid om de toets alsnog af te leggen conform de eisen uit het voorgaande studiejaar (jaar "x - 1").

Of de eisen voor een toets ingrijpend gewijzigd zijn, is ter beoordeling van de examencommissie. Op zijn laatst bij de aanvang van de betreffende onderwijseenheid waaraan de toets is verbonden, wordt via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, ELO/SW wijzer bekendgemaakt of genoemde eisen ingrijpend veranderd zijn. Datum en tijdstip van de toets conform het voorgaande studiejaar (jaar "x-1") worden door onderwijsmanager na overleg met de examencommissie vastgesteld en bekendgemaakt via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, namelijk ELO/SW wijzer. Op basis van een voldoende gemotiveerd verzoek van de student kan door de examencommissie eventueel een andere datum worden vastgesteld.

6. De onderwijsmanager draagt, via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, ELO/SW wijzer zorg voor de publicatie van een overzichtslijst ("conversielijst") met de voor het eerst vervallen onderwijseenheden (met de bijbehorende tentamens/toetsen) en de daarvoor ter vervanging aangewezen onderwijseenheden (met de tentamens/toetsen) uit dit huidige studiejaar, indien het onderwijsprogramma voor een opleiding ingrijpend gewijzigd wordt. Het is mogelijk dat hierbij wijzigingen optreden in het aantal studiepunten (EC) dat behaald moet worden. Deze conversielijst wordt gevoegd in de bijlage waar (indien van toepassing) de overgangsbepalingen van artikel 9.2 in zijn vermeld (bijlage F).
7. Indien geen gebruik is gemaakt van het zesde lid en een student geen gebruik heeft gemaakt van de gelegenheden tot herkansing bedoeld in het vijfde lid, dan wel hiervoor een onvoldoende beoordeling heeft gekregen, dan moet de student een door de examencommissie aangewezen tentamen of toets afleggen.

ARTIKEL 5.3 VORMEN VAN TOETSING

1. De (verschillende) opleidingen kennen een (grote) diversiteit aan (of een groot aantal verschillende) toets- en tentameneringsvormen.
2. Bij de verschillende toets- en tentameneringsvormen worden de daarbij passende methoden (kwaliteitscriteria) gehanteerd (toegepast) voor kwaliteitsborging.
3. Mondeling wordt niet meer dan één student of extraneus tegelijkertijd getoetst of getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
4. Het afnemen van mondelinge toetsen of tentamens kan openbaar zijn. De examencommissie is bevoegd daarover nader te beslissen al dan niet op eigen initiatief of op verzoek van de student.

ARTIKEL 5.4 VOLGORDE VAN TOETSEN EN TENTAMENS

1. Toetsen kunnen binnen de opleiding in beginsel in een willekeurige volgorde worden afgelegd, met uitzondering van hetgeen bepaald is in de overige leden van dit artikel.
2. Aan de toets en/of tentamens binnen de onderwijseenheid Stage kan niet
 - a. eerder worden deelgenomen, dan nadat in het tweede jaar 45 EC zijn behaald.
 - b. Het tentamen van de onderwijseenheid Supervisie kan alleen worden behaald indien de onderwijseenheid Stage II succesvol is afgerond.
 - c. Aan het tentamen van onderwijseenheid minor kan niet eerder worden deelgenomen, dan nadat 55 EC uit jaar twee, het tentamen van onderwijseenheid Stage I en Stage II en het tentamen van de onderwijseenheid Supervisie zijn behaald.

- d. Aan de onderwijseenheid 'Onderzoek jaar 4' kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat 55 EC uit jaar 2, de onderwijseenheden Onderzoeksmethodologie IIIa en Onderzoeksmethodologie IIIb, de onderwijseenheden Stage I en Stage II en Supervisie zijn behaald.
3. Aan het tentamen van de hierna genoemde onderwijseenheden kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat de student eerst heeft deelgenomen aan de bijbehorende praktische oefeningen: niet van toepassing.

ARTIKEL 5.5 VRIJSTELLING VAN HET AFLEGGEN VAN TOETSEN EN TENTAMENS

1.
 - a. Studenten met een getuigschrift Sociale Wetenschappen en studenten met Een getuigschrift propedeuse SPH of MWD (60 EC) zijn vrijgesteld van het afleggen van de tentamens of toetsen van de propedeutische fase.
 - b. Studenten met een getuigschrift propedeuse Jeugd van de PABO (cluster Educatie, Hogeschool Leiden 60 EC) zijn vrijgesteld van het afleggen van de tentamens of toetsen van de propedeutische fase.
 - c. Studenten met een getuigschrift propedeuse Zorg & Welzijn van Verpleegkunde (cluster Zorg, Hogeschool Leiden 60 EC) zijn vrijgesteld van het afleggen van de tentamens of toetsen voor de propedeutische fase.
2. De student die een diploma/getuigschrift als bedoeld in het vorige lid heeft behaald en in aanmerking wil komen voor de genoemde vrijstellingen, dient voor 1 september 2015 een schriftelijk gemotiveerd verzoek in bij de examencommissie. Bij het verzoek worden het diploma/getuigschrift evenals verdere bewijsstukken overgelegd om aan te tonen dat reeds is voldaan aan de vereisten voor de onderwijseenheden waarvoor vrijstelling wordt gevraagd
3. De student die op andere gronden, dan die genoemd in vorige leden, meent in aanmerking te komen voor vrijstelling van het afleggen van een of meerdere toetsen behorende bij een of meerdere onderwijseenheden, dient daartoe een schriftelijk gemotiveerd verzoek in bij de examencommissie. De student motiveert zijn verzoek met de uitslag van vergelijkbare toetsen of tentamens die hij elders in het hoger onderwijs met goed gevolg heeft afgelegd, dan wel met bewijzen van elders verworven competenties (EVC) opgedaan binnen of buiten het hoger onderwijs. Degene die een EVC-procedure heeft doorlopen, sluit bij het verzoek de EVC-rapportage bij. De examencommissie kan, namens het College van Bestuur, vrijstelling verlenen van het propedeutisch examen op grond van het bezit van een aan het propedeutisch getuigschrift van de opleiding ten minste gelijkwaardig Nederlands of buitenlands getuigschrift
4. De examencommissie beoordeelt aan de hand van de overgelegde bewijsstukken of de student reeds voldoet aan de vereisten gesteld voor het tentamen of de toets(en) van de desbetreffende onderwijseenheid of een onderdeel daarvan. De examencommissie kan ook verlangen dat de student zijn competentieniveau ter zake in een toets aantoonst. Indien tot toetsing wordt besloten, dan stelt de examencommissie een document met de inhoud en de procedure hiervan ter beschikking aan de betrokkene.
5. De examencommissie kent een verzoek voor een vrijstelling toe, indien de student naar haar oordeel voldoet aan de vereisten gesteld voor het tentamen of de toets(en) van de desbetreffende onderwijseenheid of een onderdeel daarvan. De examencommissie informeert de student schriftelijk over haar beslissing binnen 20 werkdagen gerekend vanaf de datum waarop het verzoek is ontvangen.

6. Indien een vrijstelling wordt toegekend, ontvangt de student een door de examencommissie ondertekend bewijs van vrijstelling. Een kopie van dit bewijs wordt door de examencommissie toegevoegd aan het dossier van de student.
7. Bij de StudieVoortgangsAdministratie geldt in beginsel de ondertekeningsdatum van het vrijstellingsbewijs als de datum waarop de onderwijseenheid of een onderdeel daarvan is behaald. Het is de verantwoordelijkheid van de student dan om tijdig een verzoek tot vrijstelling in te dienen.
8. In afwijking van de overige leden van dit artikel is het niet mogelijk vrijstellingen te verkrijgen indien het eerder behaalde tentamen of de eerdere behaalde toets onderdeel uitmaakte van een opleiding waarvoor de student, al dan niet bij Hogeschool Leiden, een bindend studieadvies heeft ontvangen, zoals bedoeld in artikel 6.3 en 6.4.

ARTIKEL 5.6 BEOORDELING VAN TOETSEN/TENTAMENS, TOEKENNING VAN STUDIEPUNTEN (EC)

1. De beoordeling van een toets door een examiner vindt plaats aan de hand van vastgestelde criteria die uiterlijk bij aanvang van de betreffende onderwijseenheid bekend zijn gemaakt aan de student of extraneus via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, namelijk de studiehandleiding van de betreffende onderwijseenheid. De beoordeling en de onderbouwing van de beoordeling aan de hand van de beschreven criteria voor de beoordeling, worden door de examiner schriftelijk vastgelegd.
2.
 - a. De beoordeling van een toets of tentamen wordt uitgedrukt in een cijfer of een kwalificatie. Zowel een toets als een tentamencijfer is een op één decimaal afgerond getal, variërend van 1,0 t/m 10,0 dan wel een geheel getal, variërend van 1 t/m 10.
 - b. Een voldoende beoordeling voor een toets of tentamen wordt uitgedrukt in een cijfer van ten minste 5,5 dan wel in een kwalificatie "voldoende" of "voldaan". Een onvoldoende beoordeling voor een toets of tentamen wordt uitgedrukt in een cijfer van ten hoogste 5,4 of in een kwalificatie "onvoldoende", dan wel "niet voldaan".
3. Indien de student of extraneus een toets aflegt waarvoor hij al eerder een beoordeling heeft gekregen, geldt, onverminderd het vierde lid, de beste beoordeling als beoordeling voor de toets.
4.
 - a. Indien een tentamen van de onderwijseenheid uit meerdere toetsen bestaat, krijgt de student of extraneus een voldoende beoordeling voor het tentamen, indien hij voor alle toetsen een voldoende beoordeling heeft gekregen.
 - b. Indien een tentamen uit meerdere toetsen bestaat, tellen de beoordelingen van die onderscheiden toetsen louter mee voor het desbetreffende tentamen waar de toetsen onderdeel van uitmaken.
 - c. Onverminderd onderdeel a, kan voor het vaststellen van het cijfer van een tentamen, indien dit tentamen uit meerdere toetsen bestaat, gebruik gemaakt worden van een weging. Van deze weging wordt melding gemaakt in de bijlagen met het onderwijsprogramma waar de onderwijseenheid deel van uitmaakt.
 - d. De totstandkoming van de (eind)cijfers staat beschreven in de studiehandleiding van het betreffende onderwijsonderdeel.
5. Bij een voldoende beoordeling voor een tentamen krijgt de student of extraneus de aan de onderwijseenheid verbonden studiepunten (EC) toegekend. Als een

student of extraneus een vrijstelling voor een onderwijseenheid heeft gekregen dan is de onderwijseenheid behaald en worden de bijbehorende studiepunten (EC) toegekend.

6. De student of extraneus kan geen studiepunten (EC) behalen door compensatie van een onvoldoende beoordeling voor een tentamen met één of meer voldoende beoordelingen van andere tentamens, tenzij de examencommissie hierover anders besluit.
7. Deelnemen (aanwezig zijn en de aangewezen taken uitvoeren) aan onderwijseenheden met praktische oefeningen is verplicht teneinde een beoordeling te kunnen krijgen.

ARTIKEL 5.7 GELDIGHEIDSDUUR VAN BEOORDELINGEN

1. De geldigheidsduur van een beoordeling voor een tentamen is 5 jaar, tenzij sprake is van een onderbroken studie. Bij een onderbroken studie bepaalt de examencommissie, per individueel geval, wat de geldigheidsduur is. Bij een onderbroken studie dient de student daarom informatie bij de examencommissie in te winnen.
Ten aanzien van toetsen kunnen afwijkende bepalingen gelden.
De geldigheidsduur van een beoordeling voor een toets, als onderdeel van een tentamen:
 - twee jaar voor zover het een toets in de propedeutische fase betreft;
 - vijf jaar voor zover het een toets in de postpropedeutische fase betreft.
2. De examencommissie kan de geldigheidsduur van een beoordeling van een tentamen of toets bedoeld in het eerste lid verlengen. Dat verlengen kan de examencommissie op eigen initiatief of nadat de student hiertoe voor het verstrijken van de geldigheidsduur een gemotiveerd schriftelijk verzoek bij de examencommissie heeft ingediend

ARTIKEL 5.8 REGISTRATIE EN BEKENDMAKING VAN GEKREGEN BEOORDELINGEN EN BEHAALDE STUDIEPUNTEN (EC)

1. Iedere beoordeling dient door de examinerator te worden geregistreerd in de StudieVoortgangsAdministratie (OSIRIS), waarbij ten minste de datum waarop de beoordeling is behaald moet zijn vermeld. In geval van een voldoende beoordeling voor een tentamen wordt als datum waarop de studiepunten (EC) zijn behaald de datum geregistreerd waarop de student (de toets die leidde tot de voldoende beoordeling voor) het tentamen heeft afgelegd.
2. De daartoe aangewezen examinerator stelt na het afnemen van een toets of tentamen de beoordeling vast en maakt, voordat er recht is op inzage zoals bedoeld in artikel 5.9, deze bekend door registratie in de StudieVoortgangsAdministratie (OSIRIS). De maximale vaste termijn voor vaststellen en bekendmaken, gerekend vanaf de toets- of tentamendatum, bedraagt voor een
 - a. mondelinge toets: vijf werkdagen;
 - b. schriftelijke toets: vijftien werkdagen;
 - c. op andere wijze af te leggen toets: vijftien werkdagen.
3. De StudieVoortgangsAdministratie (OSIRIS) draagt zorg voor een regelmatige actualisering van de bij haar geregistreerde beoordelingen van de student. De student kan zijn studievoortgangsoverzichten in beginsel altijd zelf raadplegen.
4. In geval van bijzondere situaties bepaalt de examencommissie of de in het tweede lid genoemde termijn verlengd wordt. Indien de termijn wordt gewijzigd,

wordt de student of extraneus hiervan op de hoogte gesteld via de voor de opleiding gebruikelijke communicatiekanalen, te weten ELO/SW wijzer.

ARTIKEL 5.9 INZAGERECHT EN HERKANSING

1. Een student heeft recht op inzage van zijn beoordeling in de onderwijsperiode volgend op de periode waarin de toets is gemaakt, waarbij de inzage uiterlijk vijf werkdagen voor de herkansing plaatsvindt. Een student heeft in geval van:
 - a. schriftelijke toetsing, recht op inzage in het beoordeelde schriftelijke werk, de vragen en opdrachten van het tentamen of de toets, alsmede de normen waarmee de beoordeling tot stand is gekomen;
 - b. mondelinge toetsing, recht op een toelichting aan de hand van de normen waarmee de beoordeling tot stand is gekomen.
2. De wijze van inzage is als volgt:
 - a. De examencommissie, dan wel de examiner, stelt het moment en de plaats van inzage vast. Indien dit niet gebeurt, vindt inzage plaats op verzoek van de student (verder, zie b).
 - b. De student verzoekt de examiner(en) om inzage (binnen vier weken na bekendmaking van de beoordeling). In overleg met hem (hen) worden het moment en de plaats van inzage vastgesteld.
 - c. andere mogelijkheid, nl. <https://rooster.hsleiden.nl>
3. Het beoordeelde werk wordt bewaard door één van de examinatoren van de toets of het tentamen dan wel door een centraal geregelde voorziening. Het bewaarde werk wordt niet vernietigd, totdat er ten minste twee jaren zijn verstreken nadat de beoordeling is vastgesteld en bekend gemaakt in de StudieVoortgangsAdministratie (OSIRIS).
4. In afwijking van het derde lid worden de eindwerkstukken (scripties, afsluitende onderzoeken of examens) die met goed gevolg zijn afgelegd (of beeldmateriaal minimaal) minimaal zeven jaar bewaard, na publicatie van het cijfer (of andere vorm van beoordeling).

ARTIKEL 5.10 ONREGELMATIGHEDEN, FRAUDE EN PLAGIAAT

1. Indien wordt vermoed dat een student zich schuldig maakt aan een onregelmatigheid stelt de examiner of surveillant hiervan een rapport op en doet dit zo snel mogelijk na de constatering toekomen aan de examencommissie. Niettemin wordt de student in de gelegenheid gesteld het desbetreffende tentamen op het desbetreffende moment af te ronden.
2. Een onregelmatigheid houdt in dat de student zich niet houdt aan de in bijlage E genoemde regels voor een goede gang van zaken bij toetsen en tentamens dan wel fraude of plagiaat pleegt.
Onder fraude wordt in ieder geval verstaan:
 - a. het tijdens de toetsing raadplegen van bronnen die niet zijn toegestaan;
 - b. het overnemen of kopiëren uit het werk van andere studenten die aan de toetsing deelnemen of hebben deelgenomen en dit vervolgens als authentiek, eigen werk aanbieden aan de examinatoren;
 - c. het moedwillig onjuist weergeven van onderzoeksgegevens in een onderzoeksrapport;
 - d. het bewust gelegenheid geven aan anderen tot zich schuldig maken aan fraude;
 - e. een poging tot het plegen van fraude;
 - f. het tijdens het nabespreken dan wel achteraf inzien van de gemaakte toets zonder toestemming van de examiner of examencommissie maken van aantekeningen, enige wijzigingen aanbrengen, verbeteringen of anderszins

commentaar op het gemaakte werk of bijbehorende formulieren dat de toets of onderdeel van de toets was.

Onder plagiaat wordt in ieder geval verstaan:

- g. het overnemen of kopiëren uit het werk van anderen en dit vervolgens als authentiek, eigen werk aanbieden aan de examinatoren;
- h. het zonder bronvermelding overnemen van teksten uit artikelen, of uit door anderen geschreven werken, hetzij door te "knippen en plakken" uit elektronische documenten, hetzij door passages letterlijk over te typen;
- i. het bewust gelegenheid geven aan anderen tot zich schuldig maken aan plagiaat.

Onder onregelmatigheid wordt in ieder geval ook verstaan:

- j. een verstoring van de orde of goede gang van zaken tijdens het moment van het afleggen van een toets of tentamen, waardoor de examencommissie redelijkerwijs niet meer kan borgen dat de resultaten van de toets of het tentamen op realistische wijze het kennisniveau weerspiegelen van de studenten die de toets of het tentamen hebben afgelegd;
 - k. het maken van foto's of andersoortige kopieën van de toets(vragen) tijdens de toets. Het maken van kopieën tijdens de inzage van een toets is niet toegestaan.
- 2a. Onverminderd de overige leden van dit artikel kan een doen of nalaten van een medewerker van de hogeschool dan wel van een student ertoe leiden dat er sprake is van een aan zekerheid grenzend vermoeden dat zich een onregelmatigheid heeft voorgedaan. Die onregelmatigheid is al dan niet genoemd in de overige leden van dit artikel of is een doen of nalaten in strijd met hetgeen in het maatschappelijk verkeer betaamt. Indien voormelde onregelmatigheid ertoe leidt dat de examencommissie niet langer kan borgen dat de resultaten van de toets of het tentamen op realistische wijze het kennisniveau weerspiegelen van de student of de studenten die de toets of het tentamen heeft of hebben afgelegd, kan de examencommissie besluiten over te gaan tot het nemen van een beslissing als bedoeld in het vijfde lid.
3. De melding van de onregelmatigheid, fraude of plagiaat wordt op de eerstvolgende vergadering van de examencommissie na ontvangst van het rapport besproken, waarbij wordt bepaald op welke wijze de melding wordt onderzocht. Voordat de examencommissie na het onderzoek van de melding een beslissing neemt, worden de student(en) en eventuele belanghebbenden in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. Het horen geschiedt in beginsel conform de procedure, bedoeld in bijlage D. Van het horen kan louter worden afgezien in situaties overeenkomstig de artikelen 7.3 en 7.17 van de Algemene wet bestuursrecht.
4. De student, of de studenten, wordt, of worden, na ontvangst van het rapport over een geconstateerde onregelmatigheid of fraude door de examencommissie erop gewezen dat de toets niet wordt beoordeeld, totdat de examencommissie heeft beslist welke consequenties zij aan het geconstateerde verbindt.
5. In geval van een onregelmatigheid, fraude of plagiaat kan de examencommissie beslissen, met inachtneming van het negende lid, dat ten aanzien van een student of een groep van studenten het volgende geldt:
- a. aan het gemaakte werk geen beoordeling wordt toegekend, dan wel dat na overleg met de examinerator de reeds gegeven beoordeling ongeldig wordt verklaard;
 - b. indien de onregelmatigheid of fraude pas na afloop van het examen wordt vastgesteld, kan de student het getuigschrift van de opleiding worden onthouden of kan van de student het getuigschrift worden teruggevorderd

- waarbij de examencommissie kan bepalen dat de betrokken student het getuigschrift slechts wordt uitgereikt na een hernieuwde toets of examen in de door de examencommissie aan te wijzen onderdelen en op een door haar te bepalen wijze;
- c. de student gedurende ten hoogste één jaar het recht wordt ontnomen om één of meer door de examencommissie aan te wijzen toetsen van de opleiding af te leggen;
 - d. in geval van ernstige onregelmatigheden dan wel herhaaldelijke fraude aan het College van Bestuur een advies wordt uitgebracht om de inschrijving voor de opleiding definitief te beëindigen.
 - e. Een combinatie van maatregelen is tevens mogelijk.
6. Indien de examencommissie beslist dat er geen sprake is van een onregelmatigheid of fraude dan zal de toets alsnog worden beoordeeld of, indien dit niet mogelijk is, zal er door de examencommissie een op het concrete geval toegespitste bijzondere voorziening worden getroffen.
 7. De examencommissie komt, met inachtneming van het negende lid, binnen 20 werkdagen na ontvangst van het rapport met de melding van een onregelmatigheid of fraude tot een beslissing. In afwijking van voormelde 20 werkdagen dient de beslissing uiterlijk 5 werkdagen voor de herkansing te worden gegeven.
 8. De beslissing van de examencommissie wordt de student schriftelijk (per brief of per e-mail) medegedeeld, waarbij de student gewezen wordt op de mogelijkheid tegen het besluit in beroep te gaan.
 9. Indien het cijfer voor de toets of het tentamen reeds is vastgesteld, bepaalt de examinerator in hoeverre dat cijfer aanpassing behoeft. De examencommissie voorziet de examinerator van het nodige advies.

HOOFDSTUK 6: STUDIELOOPBAANBEGELEIDING EN (BINDEND) STUDIEADVIES

ARTIKEL 6.1 STUDIELOOPBAANBEGELEIDING

1. De onderwijsmanager faciliteert namens het College van Bestuur, conform artikel 4.11 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden, adequate studieloopbaanbegeleiding van de student, mede ten behoeve van zijn oriëntatie op mogelijke studiewegen binnen en buiten de opleiding. Tevens draagt de onderwijsmanager zorg voor bekendmaking van de geboden studieloopbaanbegeleiding via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, namelijk ELO/SW wijzer.
2. De onderwijsmanager draagt er zorg voor dat de student in de propedeutische fase ten minste vier maal per studiejaar in de gelegenheid wordt gesteld een gesprek te hebben over de studievoortgang met zijn daartoe aangewezen studieloopbaanbegeleider. In de postpropedeutische fase vindt voormeld gesprek minstens tweemaal per studiejaar plaats
3. Ter bespreking van problemen die rechtstreeks verband houden met de opleiding kan de student zich wenden tot zijn daartoe aangewezen studieloopbaanbegeleider. Ook voor problemen van persoonlijke aard die al dan niet rechtstreeks verband houden met de opleiding kan een student zich desgewenst tot de studieloopbaanbegeleider richten. Een melding van bijzondere omstandigheden in het kader van een bindend studieadvies kan evenwel alleen geschieden conform artikel 6.4, achtste tot en met elfde lid.
4. Met problemen van persoonlijke aard die al dan niet rechtstreeks verband houden met de opleiding kan de student zich tevens wenden tot de studentendecaan. Voor meer informatie over de studentendecaan, zie daarvoor de website van Hogeschool Leiden. Op de interne site is het terug te vinden op: intranet.hsleiden.nl/boosa/studentendecanaat
Naast de studentendecaan kan de student desgewenst contact opnemen met de coördinator Sfb, de intern vertrouwenspersoon of met de extern vertrouwenspersoon.

ARTIKEL 6.2 STUDIEADVIES

1. De examencommissie brengt namens het College van Bestuur aan iedere student, uiterlijk aan het einde van diens eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding, een schriftelijk studieadvies uit over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de opleiding.
2. Naast het advies aan het eind van het eerste jaar, bedoeld in het eerste lid, kan de examencommissie namens het College van Bestuur ook na het eerste jaar van inschrijving een studieadvies aan een student uitbrengen, zolang het propedeutisch examen van de opleiding niet met goed gevolg is afgelegd.

ARTIKEL 6.3 BINDEND STUDIEADVIES

1. De examencommissie kan namens het College van Bestuur aan het studieadvies, bedoeld in artikel 6.2, een afwijzing voor de opleiding verbinden, hierna te noemen: bindend studieadvies.
2. Een bindend studieadvies wordt slechts gegeven, indien de student naar het oordeel van de examencommissie, met inachtneming van persoonlijke omstandigheden, genoemd in bijlage III van het Studentenstatuut van Hogeschool Leiden, niet geschikt wordt geacht voor de opleiding, doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de vereisten gesteld in artikel 6.4, eerste tot en met vierde lid.

3. Van de student die een bindend studieadvies heeft ontvangen, wordt de inschrijving van de desbetreffende opleiding beëindigd conform artikel 7.42, derde lid, van de WHW met ingang van de maand volgend op de maand waarin de beslissing tot een bindend studieadvies is genomen. Daarnaast kan de student zich niet opnieuw inschrijven voor dezelfde opleiding en is zelf verantwoordelijk voor het stopzetten van studiefinanciering. Met de aanduiding "dezelfde opleiding" worden de opleidingsvarianten voltijd, deeltijd en duaal bedoeld, tenzij in de beslissing tot een bindend studieadvies anders is aangegeven.
4. De bepaling in het derde lid geldt tevens voor de opleiding of opleidingen waarmee de opleiding, waarvoor de student stond ingeschreven, een gemeenschappelijke propedeuse heeft, zoals is vastgelegd in de onderwijsprogramma's van de opleidingen.
5. Een bindend studieadvies wordt niet eerder dan tegen het einde van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding uitgebracht. Een bindend studieadvies wordt ook uitgebracht aan het einde van het tweede jaar van inschrijving of zo snel als duidelijk is dat een student in diens tweede jaar van inschrijving het propedeutisch examen niet meer kan behalen. Aan de student die zijn inschrijving aan de hogeschool in de loop van het tweede jaar van inschrijving beëindigt en niet zijn propedeutisch examen heeft behaald, kan eveneens een bindend studieadvies worden uitgebracht. Aan de student die een verzoek tot uitschrijving vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving indient, wordt geen bindend studieadvies uitgebracht.
6. Niet van toepassing
7. De student die een bindend studieadvies heeft ontvangen en die zich op een later tijdstip weer wil inschrijven voor dezelfde opleiding, of bij een andere opleiding waarop het ontvangen bindend studieadvies van toepassing is, dient daartoe een schriftelijk onderbouwd verzoek in bij de examencommissie. De examencommissie besluit, namens het College van Bestuur, alleen positief, indien betrokkene voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij gedurende de periode tussen het ontvangen van het bindend studieadvies en het indienen van het verzoek om zich opnieuw voor dezelfde opleiding te kunnen inschrijven, zich zodanig heeft ontwikkeld, dat hij de opleiding alsnog met goed gevolg kan afronden. Het bindend studieadvies geldt in ieder geval voor een periode van twee jaar.

ARTIKEL 6.4 VOORWAARDEN BINDEND STUDIEADVIES

1. Een student ontvangt een bindend studieadvies aan het einde van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding, indien de student minder dan 48 studiepunten (EC) behorend tot het propedeutisch examen heeft behaald op het moment dat het studieadvies wordt uitgebracht.
2. Niet van toepassing
3. Naast de minimumeis qua studiepunten, bedoeld in het eerste lid, gelden geen aanvullende eisen ten aanzien van de vraag welke onderwijseenheden van het propedeutisch examen moeten zijn behaald om geen bindend studieadvies te ontvangen.

4. Een student ontvangt ook een bindend studieadvies, indien de student aan het einde van het tweede jaar van inschrijving het propedeutisch examen, te weten 60 studiepunten (EC) van het onderwijsprogramma van de propedeuse, niet heeft behaald. De examencommissie kan besluiten om eerder in het tweede jaar van inschrijving een bindend studieadvies uit te brengen aan een student, indien de student niet langer het propedeutisch examen kan behalen, waardoor niet aan de norm met betrekking tot de studieresultaten in het tweede jaar van inschrijving kan worden voldaan. Aan de student die zijn inschrijving aan de hogeschool in de loop van het tweede jaar van inschrijving beëindigt en niet zijn propedeutisch examen heeft behaald, kan eveneens een bindend studieadvies worden uitgebracht.
5. Resultaten die zijn behaald door een vrijstelling tellen mee bij de vaststelling of de student heeft voldaan aan de verschillende normen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, die gelden voor het al dan niet uitbrengen van een bindend studieadvies.
6. Een bindend studieadvies kan alleen worden uitgebracht, indien de student tijdig en ten minste eenmaal schriftelijk, door de examencommissie, namens het College van Bestuur, is gewaarschuwd dat hij bij voortdurende onvoldoende studievoortgang een bindend studieadvies zal ontvangen. In deze waarschuwing wordt een redelijke termijn vermeldt waarbinnen de student zijn studieresultaten ten genoegen van de examencommissie moet hebben verbeterd en de mogelijkheden die de opleiding daartoe biedt alsmede een omschrijving van de gevolgen van een bindend studieadvies.
7. De examencommissie besluit pas over het uitbrengen van een bindend studieadvies, nadat de student voorafgaand aan dit besluit in de gelegenheid is gesteld om gehoord te worden door de examencommissie of een deel van de examencommissie. Een beslissing tot het uitbrengen van een bindend studieadvies wordt schriftelijk, gemotiveerd en voorzien van informatie over de beroepsmogelijkheid aan een student gezonden.
8. Bij het uitbrengen van een bindend studieadvies wordt rekening gehouden met bijzondere omstandigheden van de student, bedoeld in bijlage III "persoonlijke omstandigheden bij studieadvies" van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden.
9. Indien persoonlijke omstandigheden van invloed zijn geweest op de studievoortgang van de student, is het de verantwoordelijkheid van de student ervoor zorg te dragen dat de examencommissie hiervan tijdig, uiterlijk tijdens het horen, bedoeld in het zevende lid, op de hoogte is. De student draagt er zorg voor dat de melding van de persoonlijke omstandigheden, bedoeld in het zevende lid, is voorzien van de nodige bewijsstukken. De melding kan de student via de studentendecaan laten lopen. De studentendecaan alsmede de examencommissie draagt er zorg voor dat meldingen van persoonlijke omstandigheden vertrouwelijk worden behandeld.
10. Een student die verzuimt persoonlijke omstandigheden tijdig te melden bij de examencommissie dan wel tijdig via de studentendecaan te laten melden, kan zich later bij het ontvangen van het bindend studieadvies niet meer beroepen op die omstandigheden, tenzij de student aantoont dat juist de bijzondere omstandigheden die tijdige melding hebben belet.
11. Indien wegens persoonlijke omstandigheden wordt afgezien van het uitbrengen van een bindend studieadvies dan wordt aan de student een voorlopig positief advies uitgebracht. Aan dit advies kunnen voorwaarden worden verbonden. Indien een voorlopig positief advies wordt uitgebracht aan het eind van het tweede jaar

van inschrijving dan blijft het mogelijk alsnog een bindend studieadvies uit te brengen, zolang de student het propedeutisch examen niet met goed gevolg heeft afgelegd.

ARTIKEL 6.5 DOORSTROOM VAN PROPEDEUTISCHE FASE NAAR POSTPROPEDEUTISCHE FASE

1. Aan het einde van het eerste jaar van inschrijving stelt de examencommissie vast welke studenten kunnen doorstromen van de propedeutische fase naar de postpropedeutische fase. Toelaatbaar zijn:
 - a. studenten die het propedeutisch examen hebben behaald;
 - b. studenten die minstens 48 studiepunten (EC) hebben behaald in de propedeutische fase en indien van toepassing hebben voldaan aan de eisen bedoeld in artikel 6.4, eerste lid en artikel 6.4, derde lid van deze regeling;
 - c. studenten die minstens 48 studiepunten (EC) hebben behaald in de propedeutische fase van de opleiding Propedeuse Jeugd, waaronder: MW1P20-13, MW1p22-13, MW1C04, MW1C12, MW1C56, MW1C114, MW1T20-09, MW1T26-09, MW1T21-09, MW1T27-09 en hebben voldaan aan de eisen bedoeld in artikel 6.4, derde lid van deze regeling;
 - d. studenten die minstens 48 studiepunten (EC) hebben behaald in de propedeutische fase van de opleiding Propedeuse Jeugd, waaronder: SP1P40, SP1P41, SP1C04, SP1C12, SP1C56, SP1C14, SP1T25-09, SP1T21-09, SP1T26-09, SP1T27-09, SP1S06, SP1S05 en hebben voldaan aan de eisen bedoeld in artikel 6.4, derde lid van deze regeling.
2. Van studenten die een voorlopig positief advies, als bedoeld in artikel 6.4, elfde lid, hebben ontvangen, bepaalt de examencommissie of deze studenten wel of niet kunnen doorstromen naar de postpropedeutische fase van de opleiding.
3. Aan het deelnemen aan het onderwijs in zowel de propedeutische fase als de postpropedeutische fase kan de student geen rechten ontlenen ten aanzien van de wijze van inroostering. Het is dus mogelijk dat onderwijsactiviteiten in de propedeutische fase en de postpropedeutische fase gelijktijdig ingeroosterd zijn.

ARTIKEL 6.6 VERWIJZING IN DE POSTPROPEDEUTISCHE FASE

1. Niet van toepassing
2. Niet van toepassing
3. De examencommissie stelt een student in de gelegenheid te worden gehoord alvorens tot een beslissing over te gaan. Bij de beslissing houdt de examencommissie rekening met persoonlijke omstandigheden als bedoeld in bijlage III "Persoonlijke omstandigheden bij studieadvies" van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden.

HOOFDSTUK 7: EXAMENCOMMISSIE

ARTIKEL 7.1 INSTELLING EXAMENCOMMISSIE, BENOEMING EXAMINATOREN

1. Elke opleiding of groep van opleidingen heeft een examencommissie.
2. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve, deskundige en onafhankelijke wijze vaststelt of een student of extraneus voldoet aan de voorwaarden die deze regeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het behalen van de graad, bedoeld in artikel 4.2.
3. Het College van Bestuur stelt de examencommissie in en benoemt de leden op basis van hun deskundigheid op het terrein van de opleiding of groep van opleidingen. De benoeming geschiedt voor de duur van een studiejaar. De leden zijn terstond herbenoembaar, waarbij de leden maximaal vijf maal achtereenvolgens benoemd kunnen worden. Het College van Bestuur draagt er zorg voor dat bij een benoeming van de leden van de examencommissie ten minste één herbenoemd lid is.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het instellingsbestuur er zorg voor dat:
 - a. ten minste één lid als docent verbonden is aan de desbetreffende opleiding of aan een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort;
 - b. ten minste één lid afkomstig is van buiten de desbetreffende opleiding of een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort en hij/zij tevens niet binnen het cluster doceert;
 - c. leden van het instellingsbestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling niet worden benoemd.
5. Bij de instelling van de examencommissie worden een voorzitter, secretaris en diens plaatsvervangers benoemd.
6. De benoeming van de leden, bedoeld in het derde lid, wordt gedaan op voordracht van de clusterdirecteur. Alvorens tot een voordracht voor de leden over te gaan, hoort de clusterdirecteur de onderwijsmanager(s) en de zittende leden van de examencommissie over de samenstelling van de commissie voor de komende periode. Deze procedure wordt ook gevolgd bij een tussentijdse benoeming.
7. Het College van Bestuur draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
8. Voor het afnemen van toetsen en tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan wijst de examencommissie examinatoren aan. Als examiner kunnen slechts worden aangewezen leden van het personeel die zijn belast met het verzorgen van het onderwijs in de desbetreffende onderwijseenheid alsmede deskundigen van buiten de instelling. Examinatoren verstrekken de examencommissie de gevraagde inlichtingen.
9. De examencommissie legt na afloop van elk studiejaar, uiterlijk 15 november van het volgende studiejaar, verantwoording af over haar activiteiten in een jaarverslag.
10. In een reglement met betrekking tot de examencommissies kunnen nadere regels worden vastgelegd met betrekking tot samenstelling, benoeming, werkwijze, besluitvorming, verantwoording en faciliteiten van de examencommissie. Alsmede

met betrekking tot de onderlinge verhoudingen binnen een opleiding en binnen de instelling en de nadere eisen die gesteld worden aan examinatoren.
Dit reglement is te vinden op intranet onder
intranet.hsleiden.nl/boosa/juridische-zaken/examencommissie/reglement-examencommissies-nieuw

ARTIKEL 7.2 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN EXAMENCOMMISSIE

1. De taken en verantwoordelijkheden zijn goeddeels vastgelegd in de WHW en de mandaatregeling van Hogeschool Leiden. De examencommissie is in ieder geval belast met:
 - a. het vaststellen of een student een examen heeft behaald;
 - b. het uitreiken van getuigschriften, supplementen en verklaringen;
 - c. het borgen van de kwaliteit van toetsing, toetsen, tentamens en examens en het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom toetsen, tentamens en examens;
 - d. het verlenen van vrijstellingen van (nadere)vooropleidingseisen, bedoeld in hoofdstuk 2, waardoor een aanstaand student toelaatbaar is tot de opleiding;
 - e. het uitbrengen van een advies aan het College van Bestuur om een persoon wegens diens gedragingen of uitingen niet tot de opleiding toe te laten dan wel de inschrijving definitief te beëindigen (*judicium abeundi*);
 - f. het uitbrengen van een studieadvies, waaronder het bindend studieadvies;
 - g. het beoordelen van verzoeken om een bepaalde minor te mogen volgen;
 - h. het – met inachtneming van deze regeling, en behoudens de rol van de examinator - vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om de uitslag van tentamens, toetsen en examens te beoordelen en vast te stellen;
 - i. het verlenen van vrijstellingen voor tentamens en toetsen van onderwijseenheden;
 - j. het beslissen over uitzonderingsregels in zaken met betrekking tot het afleggen van toetsen, tentamens en examens;
 - k. het treffen van maatregelen ingeval van onregelmatigheden, fraude of plagiaat;
 - l. het adviseren van de clusterdirecteur ter zake van de benoeming van leden van de examencommissie;
 - m. met inachtneming van het oordeel van de desbetreffende examinator over het behaalde cijfer: het treffen van minnelijke schikkingen naar aanleiding van verzoeken daartoe van het college van beroep voor de examens;
 - n. het jaarlijks opstellen van een verslag van haar werkzaamheden. Dit verslag wordt gezonden naar de clusterdirecteur en het college van bestuur.
2. De voorzitter van de examencommissie, of in zijn afwezigheid zijn plaatsvervanger, is bevoegd zaken die de examencommissie aangaan en die naar zijn oordeel geen uitstel kunnen verdragen, zelfstandig af te handelen. In de eerstvolgende vergadering van de examencommissie wordt hierover verantwoording afgelegd aan de voltallige examencommissie.
3. Tenzij in de WHW of deze regeling anders is bepaald, neemt de examencommissie of de examinator binnen een termijn van 20 werkdagen een beslissing op een verzoek. Bij de beslistermijn voor alle beslissingen van de examencommissie of examinator worden de eerste 10 werkdagen van de roostervrije zomerperiode niet meegerekend. Daarnaast kan de examencommissie of de examinator op grond van zwaarwegende omstandigheden, afwijken van de gegeven beslistermijn. In dit laatste geval wordt betrokkene daarover onverwijld geïnformeerd, waarbij wordt aangegeven wanneer een beslissing wordt genomen.

4. In een beslissing van de examencommissie of de examiner wordt de student gewezen op de mogelijkheden om in beroep te gaan tegen de beslissing.
5. Indien een student bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een examiner betrokken is die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examiner geen deel aan de beraadslaging over dit onderwerp in de examencommissie. De examencommissie kan de examiner wel verzoeken zijn standpunt naar voren te brengen.

ARTIKEL 7.3 SAMENSTELLING, VERZOeken AAN EN BESLISSINGEN VAN EXAMENCOMMISSIE EN EXAMINATOR

1. De samenstelling van de examencommissie wordt gepubliceerd op ELO/SW Wijzer/examencommissie.
2. Verzoeken aan de examencommissie of de examiner kunnen op de volgende wijze worden ingediend:
via een digitaal formulier op <https://hsleiden.examencommissie>
3. De examencommissie draagt er zorg voor dat alle interne belanghebbenden, zoals de betreffende docenten en de studieloopbaanbegeleider op de hoogte gebracht worden van beslissingen over studenten die de examencommissie (of de examiner) heeft genomen. Indien nodig, met in achtneming van de privacy van de student, wordt ter informatie een kopie van het verzoek van de student bijgevoegd.

HOOFDSTUK 8: RECHTSBESCHERMING

ARTIKEL 8.1 VERZOEK OM HERZIENING BIJ DE EXAMENCOMMISSIE

Naar aanleiding van de uitspraak van het CBHO van 31 oktober 2014, in de zaak bekend onder nummer 2014/11, is de herzieningsprocedure bij de examencommissie komen te vervallen. Voor de van toepassing zijnde rechtsbeschermingsprocedures zij verwezen naar hoofdstuk 8, vanaf paragraaf 8.2, van deze onderwijs- en examenregeling. De paragrafen 8.3 tot en met 8.6 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden bevatten tevens informatie over de geldende rechtsbeschermingsprocedures.

ARTIKEL 8.2 RECHTSBESCHERMINGSMOGELIJKHEDEN

1. De student heeft het recht om binnen zes weken na bekendmaking van een beslissing van de examencommissie of de examinator een beroep in te dienen bij het Loket Rechtsbescherming Hogeschool Leiden.
Het instellen van beroep schort de genomen beslissing niet op.
2. Een beroep dient schriftelijk, gemotiveerd, ondertekend en het bestreden besluit bijgevoegd ingediend worden bij:
Het Loket Rechtsbescherming Hogeschool Leiden
p/a afdeling BOOSA
postbus 382
2300 AJ Leiden.
3. Het College van Beroep van de Examens van Hogeschool Leiden behandelt de ingediende beroepen, bedoeld in het eerste lid.
4. Beroep kan door de ouders of (wettelijke) vertegenwoordigers van de student worden ingesteld, indien het beroepschrift is voorzien van een schriftelijke, ondertekende machtiging door de student.
5. In hoofdstuk 8 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden wordt de procedure bij het College van Beroep voor de Examens van Hogeschool Leiden, zoals opgenomen in dit artikel, nader geregeld. Daarnaast zijn in hoofdstuk 8 van het Studentenstatuut de overige rechtsbeschermingsprocedures, zoals bezwaar via de Geschillenadviescommissie en de klachtenprocedure geregeld. Het Studentenstatuut Hogeschool Leiden is intern te raadplegen via: intranet.hsleiden.nl/boosa/juridische-zaken/studentenstatuut of extern via internet op: <http://www.hsleiden.nl/aems/studerenSub/Studstat12.pdf>

HOOFDSTUK 9: SLOT- EN INVOERINGSBEPALINGEN

ARTIKEL 9.1 ONVOORZIENE GEVALLEN

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de examencommissie, tenzij het gaat om onderwerpen die expliciet behoren tot de bevoegdheid van het College van Bestuur.

ARTIKEL 9.2 OVERGANGSBEPALINGEN

Bij een grondige wijziging van het onderwijsprogramma van de opleiding wordt de volgende overgangsregeling getroffen. Studenten die nog onderwijseenheden uit voorgaande collegejaren dienen te behalen, dienen de onderwijseenheden conform de voorwaarden uit deze Onderwijs- en Examenregeling af te ronden. Indien het een onderwijseenheid betreft die niet langer deel uitmaakt van het onderwijsprogramma dan geldt artikel 5.2, vijfde en zesde lid.

ARTIKEL 9.3 BEKENDMAKING VAN DE REGELING

1. De onderwijsmanager draagt zorg voor een tijdige bekendmaking van deze regeling binnen de opleiding, van nadere regels die door de examencommissie zijn opgesteld alsmede van eventuele wijzigingen.
2. De onderwijs- en examenregeling is tevens te vinden op [www.hsleiden.nl /mwd/OER](http://www.hsleiden.nl/mwd/OER)

ARTIKEL 9.4 CITEERTITEL, INWERKINGTREDING

Deze regeling kan worden aangehaald als de Onderwijs- en examenregeling 2015-2016 van de bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening en treedt in werking op 1 september 2015 aan de Hogeschool van Leiden

BIJLAGE A: COMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

Directe en indirecte hulp- en dienstverlening

A Werken met en namens cliënten

1. De maatschappelijk werker legt contact met de cliënt c.q. het cliëntsysteem en streeft naar een samenwerkingsrelatie met de cliënt, ook in situaties gekarakteriseerd door drang of dwang. Professionele aspecten, die steeds in het geding zijn bij contact leggen en opbouwen van een relatie zijn:
 - a. Goede mondelinge en schriftelijke communicatie, goed kunnen luisteren, uitleggen en toelichten;
 - b. Het dilemma tussen enerzijds een goede relatie opbouwen en onderhouden met de cliënt en anderzijds voldoende professionele afstand behouden;
 - c. Diversiteit³, kan omgaan met diversiteit;
 - d. Bewustzijn van de eigen normen en waarden teneinde op basis daarvan cliënten in hun verscheidenheid te accepteren en te respecteren en een zorgvuldige werkrelatie aan te kunnen gaan;
 - e. Bewustzijn van verschillen in macht en positie, probeert ze waar mogelijk en gewenst te verkleinen, kan gezag hanteren;
 - f. Het vermogen om de samenwerkingsrelatie als leerproces te hanteren.
2. De maatschappelijk werker vormt zich samen met de cliënt een beeld van de aard van de vraag van de cliënt - of van de problemen in de situatie waarin de cliënt verkeert.
 - a. De maatschappelijk werker vormt zich een beeld op dialogische en wederkerige wijze en is daarbij gericht op empowerment van de cliënt.
 - b. De maatschappelijk werker verkent, analyseert en duidt de vraag en situaties van de cliënt op verschillende niveaus (individu, maatschappij, organisatie), legt adequate verbindingen tussen de verschillende factoren die in het geding (kunnen) zijn en verantwoordt de bevindingen.
 - c. De maatschappelijk werker benoemt de verschillende belanghebbenden en hanteert de verschillende mogelijk tegengestelde belangen die in het geding zijn. Hij neemt een positie in tussen degene op wie de hulp- en dienstverlening gericht dient te worden, de aanbrengrer van de vraag, de opdrachtgever, de betrokken instelling enzovoort.
 - d. De maatschappelijk werker ontwikkelt een visie op het sociaal mogelijke in de betreffende situatie en geeft hier uitwerking aan.
 - e. De maatschappelijk werker maakt ethische afwegingen.
3. De maatschappelijk werker maakt een hulpverleningsplan of dienstverleningsplan in samenspraak met de cliënt, verantwoordt dit plan op toegankelijke wijze voor betrokkenen en spreekt daarmee de ontwikkelingsmogelijkheden van de cliënt aan.
4. De maatschappelijk werker verleent hulp en diensten op methodische en reflectieve wijze. Hij of zij handelt volgens de regulatieve cyclus en vangt, afhankelijk van de situatie, op verschillende punten in deze cyclus aan. Deze hulp- en dienstverlening neemt, afhankelijk van de situatie de volgende vormen aan:
 - a. Veranderings- en competentiegerichte begeleiding – gericht op competentieontwikkeling van de cliënt;
 - b. Ondersteunende en stabiliserende begeleiding;
 - c. Outreachende benadering – bemoeizorg;
 - d. Concrete en informatieve hulpverlening;
 - e. Onderzoek en rapportage gericht op verder dan de individuele cliënt reikende doelen en verklaringen;
 - f. Individuele belangenbehartiging en conflictbemiddeling (inclusief materiële hulpverlening);

³ Met diversiteit wordt bedoeld op alle factoren die van invloed kunnen zijn, dit zijn onder meer; leeftijd, geslacht, opleiding, levensfase, culturele achtergrond, religie, enzovoort.

- g. Casemanagement, zorgcoördinatie, zorgbemiddeling en zorgafstemming (ketenbenadering);
 - h. Uitbouwen en ondersteunen van sociale netwerken;
 - i. Crisisinterventie.
5. De maatschappelijk werker verleent op resultaatgerichte wijze hulp en diensten volgens een breed spectrum van methodische benaderingen (eclectisch integratief, methodisch niet eenkennig en evidence based als dat mogelijk-, en gezien de situatie geëigend is) en verantwoordt de inzet ervan. Ontwikkeling van het zelfregulerend vermogen en empowerment van de cliënt binnen de reële mogelijkheden vormen daarbij uitgangspunten. Tenminste de methodische benaderingswijzen, beschreven in de body of knowledge and skills, maken onderdeel uit van zijn methodische handelingsvermogen.
 6. De maatschappelijk werker kan verwijzen naar netwerkpartners, evalueert en sluit af.

B Werken voor cliënten en potentiële cliënten

1. De maatschappelijk werker signaleert probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren in de maatschappelijke context (van cliënt, cliëntstelsel), zoals wetten, regels, voorzieningen, situaties die voor bepaalde groepen in de samenleving nadelig werken en handelt gericht op cliënt, cliëntstelsel en/of samenleving.
2. De maatschappelijk werker voorziet probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren en handelt preventief.
3. De maatschappelijk werker bevordert interculturele communicatie.
4. De maatschappelijk werker begeleidt vrijwilligers die betrokken zijn bij hulpverlening aan cliënten op adequate wijze en gaat om met het spanningsveld tussen de (persoonlijke) doelen van de vrijwilligers, betrokken cliënt(en) en die van de organisatie.

Werken in en vanuit een arbeidsomgeving

C Werken in de eigen instelling of organisatie

1. De maatschappelijk werker voert taken uit, in en vanuit een organisatie, en is daarbij proactief sociaal ondernemer die belang stelt in het welzijn van mensen in de samenleving:
 - a. Hij ziet hoe persoon en maatschappij elkaar beïnvloeden, ziet mogelijkheden en signaleert mogelijke misstanden;
 - b. Hij ziet hoe zijn organisatie, of het particulier initiatief in het algemeen, een rol kan spelen in het tot hun recht komen van mensen, hij is creatief en innovatief als het om welzijn van mensen in de samenleving gaat;
 - c. Hij vormt zich daarover een mening gerelateerd aan de missie van het beroep en kan zijn mening bespreken in de organisatie, in externe samenwerkingsverbanden en met andere indirect belanghebbenden (wethouders etc.) met het doel mensen in de maatschappij optimaal tot hun recht te laten komen als mens en als burger.
2. De maatschappelijk werker maakt deel uit van een organisatie, is als professional loyaal aan die organisatie, maakt zich de missie, beleid, doelstellingen en cultuur van de organisatie eigen en levert vanuit 'maatschappelijk werk perspectief' een bijdrage aan de uitvoering en ontwikkeling van missie, beleid, doelstellingen en cultuur.
3. De maatschappelijk werker initieert intercollegiaal overleg en samenwerking en werkt in teamverband. Hij neemt deel aan: voortgang- en beleidsoverleg, projectgroepen, intervisiegroepen, signaleringsgroepen en werkbegeleiding.
4. De maatschappelijk werker (bege)leidt zo nodig vrijwilligers in of vanuit de organisatie.

5. De maatschappelijk werker levert een actieve bijdrage aan vernieuwingsprojecten die binnen de organisatie in gang zijn of worden gezet of initieert, indien nodig, vernieuwingsprojecten en acquireert daarbij zo nodig subsidiegelden.
6. De maatschappelijk werker werkt volgens en rapporteert conform het kwaliteitsborgingsysteem van de organisatie. De maatschappelijk werker verantwoordt de effectiviteit en efficiëntie van zijn functioneren naar collega's en leidinggevendenden vanuit de bestaande kaders van de eigen organisatie.
7. De maatschappelijk werker levert een bijdrage aan beheersmatige aspecten van de organisatie. Beheer valt daarbij op te vatten als het richting geven aan alle processen die zich in een organisatie afspelen met het oog op de gestelde doelen. De maatschappelijk werker voedt de informatiesystemen met gegevens uit de eigen portefeuille en gebruikt (ICT) hulpmiddelen voor het registreren van deze werkzaamheden. Hij is zich bewust van financiële afrekening en verantwoording.

D Werken in externe samenwerkingsverbanden

1. De maatschappelijk werker draagt de in het beroep vigerende waarden en normen uit.
2. De maatschappelijk werker organiseert en coördineert multidisciplinair overleg en samenwerking ten behoeve van cliënten, cliëntsystemen en situaties waarvoor dat nodig is en neemt daaraan deel.
3. De maatschappelijk werker voert de werkzaamheden uit die voortvloeien uit de samenwerking en levert een proactieve bijdrage aan het optimaal functioneren van externe samenwerkingsverbanden waarin hij of zij participeert.
4. De maatschappelijk werker kan het beroep maatschappelijk werk profileren en zijn taakuitvoering vanuit het beroepsmatig werken verantwoorden.
5. De maatschappelijk werker kan andere professionals consulteren, adviseren en coachen.
6. De maatschappelijk werker kan een andere professional aanspreken op het uitvoeren van zijn taken in het externe samenwerkingsverband.

Werken aan professionaliteit en professionalisering

E Zichzelf ontwikkelen in het beroep

1. De maatschappelijk werker reflecteert op het eigen handelen en stuurt de eigen competentieontwikkeling.
2. De maatschappelijk werker handelt:
 - a. normatief – ethisch volgens de grondslagen van het beroep;
 - b. ondernemend en innovatief;
 - c. met bewustzijn van de eigen grenzen;
 - d. betrokken;
 - e. empathisch;
 - f. assertief;
 - g. integer;
 - h. doel- en resultaatgericht;
 - i. kwaliteitsgericht.

F Bijdragen aan de ontwikkeling van het beroep

1. De maatschappelijk werker hanteert de beroepscode en leert werken volgens de beroepscode; hij kan omgaan met ethische dilemma's⁴.
2. De maatschappelijk werker levert een bijdrage aan de opleiding van maatschappelijk werkers, bijvoorbeeld door het begeleiden van stagiaires.
3. De maatschappelijk werker draagt bij aan innovatie en beroepsontwikkeling door:
 - a. het signaleren van maatschappelijke en beroepsmatige ontwikkelingen en het vertalen van deze ontwikkelingen in nieuwe beroepsopgaven;

⁴ zoals: Werken vanuit protocollen en professionele autonomie;

- b. het onderzoeken van de beroepspraktijk en de voorwaarden voor de beroepsuitoefening en het vertalen van de bevindingen naar consequenties voor het beroepshandelen van zichzelf en de beroepsgroep;
- c. het bijdragen aan verspreiding van kennis onder professionals en samenleving(en) (publiceren, presenteren).

	Dublin descriptor [NVAO]	Generieke HBO-kwalificaties (Commissie-Franssen, 2001)	Competenties MWD
Kennis en inzicht	heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied is vereist.	brede professionalisering: voert zelfstandig taken uit als beginnend beroepsbeoefenaar in een organisatie en is toegerust voor de verdere professionalisering van de eigen beroepsuitoefening. multidisciplinaire integratie: integreert vanuit het perspectief van beroepsmatig handelen kennis, inhoud en vaardigheden op verschillende vakgebieden.	1. Verkennen, onderzoeken, analyseren 2. Contactleggen en begeleiden 3. Ontwerpen en ontwikkelen 6. Beleidsmatig & strategisch handelen 7. Eigen professionaliteit ontwikkelen 9. Profileren, legitimeren en maatschappelijke steun verwerven
toepassen kennis en inzicht	Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.	probleemgericht werken: definieert en analyseert complexe probleemsituaties zelfstandig. wetenschappelijk onderzoek: past uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek toe bij vraagstukken waarmee hij in zijn beroepsuitoefening wordt geconfronteerd. creativiteit en complexiteit in handelen: weet om te gaan met vraagstukken waarvan het probleem op voorhand niet duidelijk is omschreven en waarop standaardprocedures niet van toepassing zijn.	1. Verkennen, onderzoeken, analyseren 2. Contactleggen en begeleiden 3. Ontwerpen en ontwikkelen 4. Organiseren, netwerken, bemiddelen 5. Bedrijfsmatig & organisatiegericht handelen 6. Beleidsmatig & strategisch handelen 7. Eigen professionaliteit ontwikkelen 8. Het ontwikkelen van de beroepspraktijk en het beroepsmatig handelen 9. Profileren, legitimeren en maatschappelijke steun verwerven
oordeelsvorming	is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten	methodisch en reflectief denken en handelen: stelt realistische doelen, pakt werkzaamheden planmatig aan en reflecteert op het beroepsmatig handelen. besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid: toont zich betrokken bij maatschappelijke, in het bijzonder ethische vragen die samenhangen met de beroepspraktijk.	1. Verkennen, onderzoeken, analyseren 3. Ontwerpen en ontwikkelen 6. Beleidsmatig & strategisch handelen 7. Eigen professionaliteit ontwikkelen 9. Profileren, legitimeren en maatschappelijke steun verwerven

	Dublin descriptoren [NVAO]	Generieke HBO-kwalificaties (Commissie-Franssen, 2001)	Competenties MWD
communicatie	is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.	<p>Sociaal-communicatieve bekwaamheid:</p> <p>communiceert en werkt samen met anderen in een multiculturele, internationale of multidisciplinaire werkomgeving.</p> <p>basiskwalificering voor managementfuncties:</p> <p>kan eenvoudige leidinggevende en managementtaken uitvoeren.</p>	<p>2. Contactleggen en begeleiden</p> <p>4. Organiseren, netwerken, bemiddelen</p> <p>5. Bedrijfsmatig & organisatiegericht handelen</p> <p>8. Het ontwikkelen van de beroepspraktijk en het beroepsmatig handelen</p> <p>9. Profileren, legitimeren en maatschappelijke steun verwerven</p>
leervaardigheden	bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.	<p>transfer en brede inzetbaarheid:</p> <p>past kennis, inzichten en vaardigheden toe in uiteenlopende beroepssituaties.</p> <p>Brede professionalisering:</p> <p>kan zelfstandig taken uitvoeren als beginnend beroepsbeoefenaar in een organisatie en is toegerust voor de verdere professionalisering van de eigen beroepsuitoefening.</p>	<p>1. Verkennen, onderzoeken, analyseren</p> <p>3. Ontwerpen en ontwikkelen</p> <p>6. Beleidsmatig & strategisch handelen</p> <p>7. Eigen professionaliteit ontwikkelen</p> <p>8. Het ontwikkelen van de beroepspraktijk en het beroepsmatig handelen</p> <p>9. Profileren, legitimeren en maatschappelijke steun verwerven</p>

BIJLAGE B: ONDERWIJSPROGRAMMA'S (POST) PROPEDEUTISCHE FASE/ASSOCIATE-DEGREE

BIJLAGE C: KEUZEDEEL: AANBOD OPLEIDINGSMINOREN, INHOUD EN EISEN PER MINOR, ROL EXAMENCOMMISSIE MBT MINOREN

Het beleid van SW & TP in 2015 - 2016

HL beleid is dat minoren in blokvorm worden aangeboden. SW&TP biedt minoren in blokvorm aan.

HL beleid is dat we verdiepende, verbredende en doorstroomminoren onderscheiden.

SW&TP biedt verdiepende en verbredende minoren.

SW&TP biedt minoren aan van 30 studiepunten. Deze 30 studiepunten kunnen onderverdeeld zijn in: cursussen, projecten, trainingen, praktijkopdrachten en/of onderzoek.

Binnen bestaand beleid van SW&TP moet het mogelijk zijn om minoren ofwel in het derde of het vierde jaar te volgen.

Voor SW geldt dat zij minoren aanbiedt in periode 1 en 2 (hierna: semester 1) van het vierde jaar.

Studenten TP worden voor het volgen van een minor in jaar 3 aan semester 1 of 2 toegewezen. Studenten volgen in jaar 4 een tweede minor in semester 1.

Verdiepende minoren

Verdiepende minoren vragen van studenten dat zij voldoen aan opleidingsgebonden beginvereisten.

Een aantal verdiepende minoren is onderdeel van het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker of één van de afstudeerrichtingen genoemd in bijlage 1. Er zijn ook verdiepende minoren (zie bijlage 2) die niet binnen het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker of één van de afstudeerrichtingen vallen (zie bijlage 2).

Met ingang van het studiejaar 2012 – 2013 kunnen studenten een keuze maken voor een uitstroomprofiel of afstudeerrichting. Dat geldt in eerste instantie voor de opleidingen SPH en MWD, studenten kunnen kiezen voor het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker of voor een afstudeerrichting. Voor de opleiding TP geldt dat studenten m.i.v. 2013 – 2014 voorbereidende modules (jaar 2) en minoren kunnen volgen in het kader van een afstudeerrichting.

Verbredende minoren

Verbredende minoren veronderstellen een bepaald competentieniveau, maar vragen in mindere mate specifieke inhoudelijke kennis die noodzakelijk is om een dergelijke minor te volgen.

Bij iedere minor wordt beschreven aan welke voorwaarden studenten moeten voldoen om een verbredende minor te kunnen volgen.

In alle gevallen geldt dat studenten hun propedeuse behaald dienen te hebben; daarnaast kunnen aanvullende eisen worden gesteld.

Verdiepende minoren

Penvoerder MWD en SPH

- Jeugdzorg

Penvoerder SPH

- Gehandicaptenzorg
- Agoog in de GGz

Penvoerder MWD en TP

- Sociaal ondernemen

Penvoerder TP

- Jeugdcriminaliteit en Sociale Veiligheid
- Talentmanagement
- Levensloopspsychologie
- Pre-Universitaire minor

Verbreedende minoren

Penvoerder TP

- Training en coaching

Penvoerder MWD

- Werken in gedwongen kader (WIGK)
- Ouderschap, Opvoeding en Preventie (OOP)

Penvoerder TP

- Levensloop Psychologie, de basis
- Toegepaste Psychologie : van zelfinzicht naar professioneel handelen

Omvang

Een minor heeft een omvang van 30 studiepunten

Student van opleiding X kiest op moment Y voor een minor van:

- eigen opleiding
- eigen opleiding maar andere hogeschool
- andere opleiding binnen het cluster
- andere opleiding buiten het cluster, maar binnen HL
- andere opleiding buiten het cluster, buiten HL

Verantwoordelijk voor toelating: Examencommissie

De student dient naast de hieronder genoemde eisen, altijd te voldoen aan de in de Onderwijs- en Examenregeling geformuleerde instroomeisen (artikel 5.4, volgorde van toetsen en tentamens).

Indien de student een minor wil volgen buiten de eigen opleiding dient er toestemming verleend te worden door de examencommissie van de penvoerende opleiding. Indien het een 'KOM-minor' betreft wordt de toestemming geregeld via het KOM-formulier. Indien het een 'niet KOM-minor' betreft dient er een verzoek ingediend te worden bij de examencommissie van de penvoerende opleiding.

- Student kan bij voldoende plek worden geplaatst als hij/zij aan de inhoudelijke toelatingseisen voldoet. Controle op de eisen vindt plaats door Examencommissie SW&TP.
- Student moet voor het volgen van een minor van de eigen opleiding, maar buiten de hogeschool toestemming vragen aan de Examencommissie SW&TP. Hiertoe maakt de student gebruik van het standaard aanvraagformulier dat is opgenomen in de verzoekenapplicatie van de examencommissie. De Examencommissie controleert of het een keuze is voor een geaccrediteerde opleiding in het hoger onderwijs en voldoet aan de eisen van het examenprogramma. Ook controleert de examencommissie of er niet teveel overlap met het 'verplichte' onderwijsprogramma van de student is. De examencommissie verleent toestemming voor het volgen van de minor indien aan de bovengenoemde eisen is voldaan.
- Student moet voor het volgen van een minor van een andere opleiding binnen het cluster toestemming vragen aan de Examencommissie SW&TP. Hiertoe maakt de student gebruik van het aanvraagformulier dat is opgenomen in de verzoekenapplicatie van de examencommissie. De examencommissie verifieert of de minor voldoet aan de eisen van het examenprogramma. Ook controleert de examencommissie of er niet teveel overlap is met het 'verplichte' onderwijsprogramma van de student. De Examencommissie verleent toestemming voor het volgen van de minor indien aan de bovengenoemde eisen voldaan is.
- Student moet voor het volgen van een minor van een andere opleiding buiten het cluster, maar binnen HL toestemming vragen aan de Examencommissie SW&TP. Hiertoe maakt de student gebruik van het aanvraagformulierformulier dat is opgenomen in de verzoekenapplicatie van de examencommissie. De

examencommissie verifieert of de minor voldoet aan de eisen van het examenprogramma. Ook controleert de examencommissie of er niet teveel overlap is met het 'verplichte' onderwijsprogramma van de student. De Examencommissie verleent toestemming voor het volgen van de minor indien aan de bovengenoemde eisen voldaan is.

- E. Student moet voor het volgen van een minor van een andere opleiding buiten het cluster, en buiten HL toestemming vragen aan de Examencommissie SW&TP. Hiertoe maakt de student gebruik van het aanvraagformulierformulier dat is opgenomen in de verzoekenapplicatie van de examencommissie. De examencommissie verifieert of de minor voldoet aan de eisen van het examenprogramma. Ook controleert de examencommissie of er niet teveel overlap is met het 'verplichte' onderwijsprogramma van de student. De Examencommissie verleent toestemming voor het volgen van de minor indien aan de bovengenoemde eisen voldaan is. Nadat de student inhoudelijke toestemming heeft van de Examencommissie SW&TP, moet de student ook toestemming vragen bij de examencommissie van de opleiding die verantwoordelijk is voor de minor.

Verantwoordelijk voor definitieve plaatsing en start: Onderwijsmanager

De onderwijsmanager van de penvoerende opleiding bepaalt, nadat de examencommissie toestemming heeft gegeven voor deelname aan de minor, of de student ook werkelijk geplaatst kan worden.

Hierbij zal de onderwijsmanager de volgende voorrangregels hanteren

- 1 student van eigen opleiding heeft minor nodig als onderdeel van zijn/haar profiel/afstudeerrichting
- 2 student van het eigen cluster heeft minor nodig als onderdeel van zijn/haar profiel/afstudeerrichting
- 3 student van eigen opleiding
- 4 student van eigen cluster
- 5 student van eigen hogeschool
- 6 student van een andere hogeschool of universiteit

De onderwijsmanager van de penvoerende opleiding bepaalt of een minor doorgaat, te weten bij een minimum aantal van veertien studenten.

Financiële implicaties

Aan inschrijving voor een minor zijn voor de student die bij DUO als student HO of WO ingeschreven staat geen deelnamekosten verbonden mits hij / zij zich beperkt tot deelname aan onderwijs bij één andere hogeschool of universiteit per collegejaar.

INTERN

De ontvangende opleiding zal bij de opleiding waar de student studeert **via het HL fonds** 60 euro per gerealiseerd EC declareren.

EXTERN

Voor scholen die aangesloten zijn bij KOM geldt dat de ontvangende Hogeschool bij de Hogeschool waar de student de eerste inschrijving heeft (studeert), 70 euro per EC zal declareren.

Voor scholen die NIET aangesloten zijn bij KOM geldt dat de ontvangende Hogeschool bij de Hogeschool waar de student de eerste inschrijving heeft (studeert), geen kosten (70 euro per EC) zal declareren tenzij er bilateraal afspraken gemaakt zijn.

Hieronder worden de minoren die verplicht gevolgd dienen te worden indien men in aanmerking wil komen voor een toevoeging 'afstudeerrichting' aan het getuigschrift bachelor van MWD, SPH of TP.

1. Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker vereist de minor 'Jeugdzorg' (MWD en SPH)
2. Afstudeerrichting GGZ vereist de minor 'Agoog in de GGz' (SPH)
3. Afstudeerrichting Werken met verstandelijk beperkten vereist de minor 'Gehandicaptenzorg' (SPH)
4. Afstudeerrichting Werken in organisaties vereist de minor 'Talentmanagement' (TP)
5. Afstudeerrichting Sociale veiligheid vereist de minor 'Jeugdcriminaliteit en sociale veiligheid' (TP)
6. Afstudeerrichting Sociaal ondernemen vereist de minor 'Sociaal ondernemen' (MWD)
7. Afstudeerrichting Sociaal ondernemen vereist de minor 'Sociaal ondernemen' (TP)

De volgende verbredende minoren zijn geen onderdeel van een uitstroomprofiel of afstudeerrichting.

1. Minor 'Werken in gedwongen kader'
2. Minor 'Ouderschap, opvoeding en preventie'
3. Minor 'Training en coaching'
4. Minor 'Levenslooppsychologie'

De volgende verdiepende minor is geen onderdeel van een uitstroomprofiel of afstudeerrichting.

1. Pre-universitaire minor

Het aanbod minoren van SW&TP 2015-2016

BIJLAGE D: REGELS MET BETREKKING TOT HET HOREN DOOR DE EXAMENCOMMISSIE

Artikel 1

De examencommissie hoort studenten:

- a. in alle gevallen waarin het horen van studenten verplicht is gesteld, zoals ingeval van een fraudemelding of (het voornemen tot) het verlenen van een bindend negatief studieadvies;
- b. in alle andere gevallen waarin het horen naar het oordeel van de examencommissie noodzakelijk is voor een zorgvuldige besluitvorming.

Artikel 2

Het horen van studenten geschiedt overeenkomstig de in deze bijlage opgenomen regels.

Artikel 3

De student wordt per brief en per email uitgenodigd te verschijnen op een hoorzitting, te houden op een door de examencommissie te bepalen plaats en tijdstip.

Artikel 4

De student mag zich altijd door een derde laten bijstaan. Van deze mogelijkheid wordt de student in de in artikel 3 bedoelde uitnodiging op de hoogte gesteld.

Artikel 5

De student dient uiterlijk twee werkdagen voor de hoorzitting aan de examencommissie kenbaar te maken of hij zich tijdens de hoorzitting zal laten bijstaan, onder opgave van de naam van degene die hem bijstaat en de relatie waarin de student tot die persoon staat.

Artikel 6

Het horen van de student geschiedt door ten minste twee personen (nader te noemen: de hoorcommissie) waarvan ten minste één lid van de examencommissie, dat tijdens de hoorzitting de examencommissie vertegenwoordigt.

Artikel 7

Bij de opening van de hoorzitting wordt aan de student de aard en het doel van de hoorzitting kenbaar gemaakt. Tevens wordt de student meegedeeld hoe na afloop van de hoorzitting de procedure verder verloopt.

Artikel 8

De hoorcommissie stelt zoveel vragen als zij noodzakelijk acht om tot een zo volledig mogelijke beoordeling van de kwestie te komen.

Artikel 9

Aan het einde van de hoorzitting stelt de hoorcommissie de student in de gelegenheid nog vragen te stellen.

Artikel 10

De hoorcommissie sluit vervolgens de zitting.

Artikel 11

De hoorcommissie rapporteert schriftelijk over de hoorzitting aan de examencommissie en aan de student.

Artikel 12

Indien een student bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een examiner betrokken is die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examiner geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht. Tot het instrumentarium waarover de EC beschikt ter uitvoering van haar taken behoort niet de

bevoegdheid om definitieve tentamenuitslagen vast te stellen dan wel te herzien. Wel zal bij de examinator, indien nodig, informatie ingewonnen moeten kunnen worden. Dit staat los van de eigenstandige standpuntbepaling van de examencommissie. Waar de examencommissie niet eigenstandig en in weerwil van de examinator het cijfer kan wijzigen, kan de examencommissie wel bepalen dat het examen, het tentamen of de opnieuw moet worden afgenomen.

BIJLAGE E: REGELS MET BETREKKING TOT DE GOEDE GANG VAN ZAKEN TIJDENS TOETSEN EN TENTAMENS

1. Een toets of tentamen⁵ dient op de daartoe aangegeven tijd en plaats te beginnen en te eindigen. De examinatoren (in geval van mondelinge toetsing of andere toetsing, zoals een presentatie), dan wel de surveillant(en) (in geval van schriftelijke toetsing) dragen daartoe zorg.
2. De student dient 10 minuten voor aanvang van een toets aanwezig te zijn. In geval van schriftelijke toetsing houdt dit in dat zij of hij plaatsneemt in de voor de toetsing aangewezen ruimte.
3. Een student dient tijdens zijn toets een geldige collegekaart én geldig legitimatiebewijs te tonen en de voor hem bedoelde toets te maken. De collegekaart en het legitimatiebewijs worden zichtbaar op de (linkerbovenhoek van de) tafel gelegd gedurende de toets.
4. Voldoet een student niet aan punt 3, dan zal zijn toets niet worden beoordeeld, tenzij de examencommissie achteraf anders besluit.
5. Het is niet toegestaan later dan het aanvangstijdstip van een toets de daartoe aangewezen ruimte te betreden.
6. Een student tekent bij binnenkomst of voor verlaten van de toetsruimte de presentielijst.
7. Indien de examencommissie heeft besloten dat een student recht heeft op extra faciliteiten (bijvoorbeeld opgaven op A3-formaat, laptop, extra toetstijd), moet de student dit voorafgaand aan de toets bij de surveillant of de examiner meldend. Hij dient hiervoor een betreffende verklaring te tonen en deze vervolgens ook goed zichtbaar op de (linkerbovenhoek van de) van zijn tafel te leggen.
8. Bij schriftelijke toetsing mag de student, nadat de student de toets heeft beëindigd, na inlevering van het werk, het eventueel beschreven kladpapier en de toetsopgaven (indien dit op het voorblad van de opgavenbladen is aangegeven) bij de examiner of surveillant, de toetsruimte verlaten.
Het verlaten van deze ruimte is echter niet toegestaan gedurende de
 - a) eerste 30 minuten na aanvang van de toets, en
 - b) laatste 15 minuten voor het einde van de toets.
9. Na het verlaten van de ruimte is het de student niet toegestaan zich langer dan strikt noodzakelijk op te houden in de naaste omgeving van de betreffende ruimte en van andere voor de toetsing gebruikte ruimtes.
10. Bij schriftelijke toetsing mag door de student uitsluitend het door de surveillant of door de examiner van de opleiding geleverde papier worden gebruikt. Dit geldt ook voor het door de student te gebruiken kladpapier.
11. Bij schriftelijke toetsing mag de student alleen gebruik maken van een blauw- of zwartschrijvende pen.
12. Bij multiple choice-toetsen waarbij een schrapkaart wordt gebruikt, dient de student zelf zorg te dragen voor een potlood en gum. Schrapkaarten mogen niet met pen ingevuld worden.
13. Bij schriftelijke toetsing is op het voorblad van de opgavenbladen aangegeven van welke hulpmiddelen de student gebruik mag maken. De student is zelf verantwoordelijk voor het meebrengen van deze hulpmiddelen (bijvoorbeeld: een wettenbundel).
14. De surveillant of de examiner heeft het recht om alle hulpmiddelen te controleren op niet toegestane inhoud. Voorts zijn zij bevoegd om een niet toegestaan hulpmiddel in beslag te nemen, voor zover dit nodig is als bewijs van een geconstateerde onregelmatigheid.
15. Bij schriftelijke toetsing gaat de surveillant of de examiner niet in op vragen en/of opmerkingen over de toets of het tentamen. Indien er onduidelijkheden zijn, worden deze door de surveillant of de examiner genoteerd. Deze notitie wordt na afloop van de toets voor verdere afhandeling doorgegeven aan de

⁵ Het kan ook een digitale toets/tentamen betreffen.

- examencommissie. De examencommissie zorgt voor snelle en adequate afhandeling en, indien nodig, voor bekendmaking daarvan aan de studenten.
16. Bij schriftelijke toetsing mag, nadat het uitdelen van het opgavenblad aan de studenten is begonnen, niet meer gesproken worden door de student, tenzij de examinerator of surveillant hem daartoe uitdrukkelijk toestemming geeft.
 17. Het is niet toegestaan etenswaren mee te nemen in de ruimte waarin de toets wordt afgenomen. Indien de examencommissie heeft besloten dat de student een uitzondering krijgt op deze regel dan dient de student dit vooraf aan de surveillant te melden. Hij dient hiervoor een betreffende verklaring te tonen en deze vervolgens ook goed zichtbaar op de linkerbovenhoek van zijn tafel te leggen. Drinken is toegestaan.
 18. Jassen en tassen in de naaste omgeving van de student, dit ter beoordeling van de surveillant of examinerator, zijn niet toegestaan. Mobiele telefoons dienen te worden uitgezet.
 19. Het is studenten niet toegestaan de ruimte, waarin de toets wordt afgenomen, te verlaten voor een sanitaire stop. Het gaat hier om het bewaken van de rust die nodig is om geconcentreerd te kunnen werken, maar ook om onregelmatigheden (fraude) te voorkomen.
Indien de examencommissie heeft besloten dat de student een uitzondering krijgt op deze regel dan dient de student dit vooraf aan de surveillant te melden. Hij dient hiervoor een betreffende verklaring te tonen en deze vervolgens ook goed zichtbaar op de (linkerbovenhoek van de) van zijn tafel te leggen. Als van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt, moeten alle spullen in de toetsruimte blijven, inclusief mobiele telefoon.
 20. Waar in deze bijlage het begrip "toets", al dan niet in samengestelde vorm, wordt gebruikt, wordt daarmee tevens bedoeld op een tentamen.
Waar het begrip "telefoon" wordt gebruikt, wordt daarmee tevens bedoeld op vergelijkbare zaken, zoals een "smartwatch".
Al bovenstaande toetsen en tentamens betreffen tevens die toetsen en tentamens die aan de hand van een praktijkopdracht worden uitgevoerd.

BIJLAGE F: OVERGANGSREGELING

Conversielijst 2015-2016 Social Work				
Oude code	Naam	Verandering	Nieuwe code	Consequentie voor student
MW1P21-13	Ouderen	nieuwe naam		Geen, alle student krijgt dezelfde toets
MW2C11-09	Toolkit Rehabilitatie	andere vorm van reflectieverslag	MW2TK42	
MW2C40	Ouders en MWD	nieuwe naam en andere inhoud	MW2C40-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2C42	Ontwikkelingspsychopathologie	nieuwe naam	MW2C42-15	Geen, alle student krijgt dezelfde toets
MW2P30-13	Psychosociale hulpverlening	andere vorm van reflectieverslag	MW2P30-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2P40	Positionering in organisaties	andere vorm van reflectieverslag	MW2P40-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2T27-10	Omgaan met seksualiteit	andere vorm van reflectieverslag	MW2T27-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2T28-09	Beroepsetiquette	andere vorm van reflectieverslag	MW2T28-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2T29-09	Intake en rapportage	dezelfde naam, andere inhoud	MW2T29-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2T31-09	Ervaringsgerichte psychosociale hulpverlening	andere vorm van reflectieverslag	MW2T31-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2T33	Training Recht doen aan verscheidenheid	andere vorm van reflectieverslag	MW2T33-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2T40	Casemanagement en outreachend werk	andere vorm van reflectieverslag	MW2T40-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2T41	Werken met ouders en kinderen	andere vorm van reflectieverslag	MW2T41-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2TK40	Materiele hulpverlening en recht	toolkit wordt cursus	MW2C44	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW2TK41	Verslavingszorg	andere vorm van reflectieverslag	MW2TK41-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
MW4A10	Onderzoeksmethodologie 3	UIT CURRICULUM		Student doet mee met MW4A20
MW4A20	Onderzoeksmethodologie III B	nieuw		vervangt MW4A10
SP1P21-13	Ouderen	nieuwe naam		Geen, alle student krijgt dezelfde toets
SP2KTR02	Werken met ouders in SPH	nieuwe naam		Geen, alle student krijgt dezelfde toets
SP2P15-13	Jeugdzorg	nieuwe naam		Geen, alle student krijgt dezelfde toets
SP2P23-13	Mensen met een verstandelijke beperking	nieuwe naam		Geen, alle student krijgt dezelfde toets
SP4A10	Onderzoeksmethodologie 3	UIT CURRICULUM		Student doet mee met SP4A20
SP4A20	Onderzoeksmethodologie III B	nieuw		vervangt SP4A10

SP4CS15	Cursus Capita Selecta 2014-2015	UIT CURRICULUM		Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4GK04-12	Basiscursus Volwassenen in gedwongen kader	UIT CURRICULUM		Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4GK05-14	Cursus Recht in WIGK	nieuwe inhoud	SW4GK05-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4GK06-12	Cursus Jeugd in gevaar	nieuwe naam en andere inhoud	SW4GK06-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4GK10	Cursus Forensische Sociotherapie	nieuw		vervangt SW4GK03-14
SW4JZ07-13	Toolkit ouderschap en ouderbegeleiding	UIT CURRICULUM		Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4JZ12	Samenwerken met ouders in Jeugdzorg	nieuw		vervangt SW4JZ07-13
SW4MVB05-14	Toolkit O&O I	UIT CURRICULUM		Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4MVB11	Training werken als HBO'er binnen de gehandicaptenzorg	UIT CURRICULUM		Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4MVB12	Cursus Burgerschap en LVB	nieuw		vervangt SW4GGZ03
SW4GGZ03	Collegereeks GGz (voor minor gehandicaptenzorg)	UIT CURRICULUM		Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4MVB13	Training Intervisie	nieuw		vervangt SW4MVB11
SW4MVB14	Toolkit Ouderschap en LVB	nieuw		vervangt SW4MVB05-14
SW4OOP04	Cursus O&O I	nieuw boek	SW4OOP04-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4OOP06-12	Cursus Hechting, binding en ouderschap	nieuw boek	SW4OOP06-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4OOP07	Cursus Preventie en signalering	nieuw boek	SW4OOP07-15	Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4OOP12	Toolkit Vechtscheiding	UIT CURRICULUM		Student die moet herkansen krijgt de toets conform inhoud van 2014-15 gedurende 1 jaar (x-1 regeling)
SW4OOP13	Toolkit Ouderschap na scheiding	nieuw		vervangt SW4OOP12